

308396

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 16 తేది మంగళవారము

ఆనందనామ సంవత్సర ఫాల్గుణ శుద్ధ ద్వితియ ౨.

No. 294

సంచిక ౨౯౪

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంధ నైశ్చయ, ప్రాచీనతీతి, దేశ చరిత్ర, నరాలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయెక్కా నిపుడు లోకము సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధవ్యయముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుడగలను. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బహుగోరునా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను, ఇంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

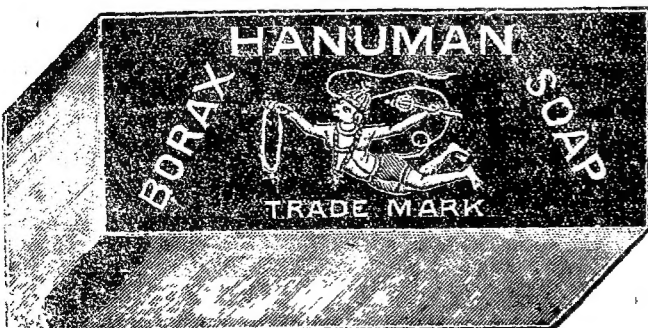
కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింత రోగములకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న పోరు.

ప్రియమగుటచేత, సమస్త సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియందితర పదార్థము లేనియును శేర్పబడవు. ఇంతవరకు మా తావునండి కొనివారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనినా రొకసారి పరీక్షించిన విజయము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోస పోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

అమృతాంజనంధిపో. 6 & 7, తంబు శెట్టిపేటి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

హనుమాన్

చర్మమునకు నాణ్యమును మృదుత్వము నిచ్చును.

బోరక్సుసబ్బు.

ముఖము ను యీ సబ్బుతో ప్రతి దినము శుభ్రము చేయుచుండిన సౌందర్యము తప్పక కలుగజేయును.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.

కొలుసుతో సహా ధర రూ. 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయమీద మాకంపెని చేరు ఎజ్జినిస్సా తో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది మారుకండమై తలపీ మును, డబ్బులూ ఆనుగ్గాను జోమునగల్గి మొరటుపడనలకు దగియుండును. పెట్రెమాత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీమ నుండి మూలై తయారుచేయబడింది. కాని పెరెయొద్దను జిక్కుదు. ఒకకొక్కరును తీయదుగను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున దెలియును ఇదివల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాప్రత్యముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడు. మా పట్టణమున కనేవల కొని సంతసిందిరిన, వజుమాట తెందుట? ముఫీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాసు

అమృతాంజనంధిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తెలియజేయుటతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాకర్ణాతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రతేక రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. వలయావారు— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఏ.,

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథములు.

అర్కవశము.

సత్తమ
గుప్తము.

అర్కములను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది ఆరిమలభవముగ రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అర్కములదీయు నుపాయములను అయిదర్కములచే రోగసామాన్యమును, నివర్తించుజేయు పద్ధతులను, ఔలుపు ముంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు లేకొనబడిన మూలకలే గాక యూవాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పేదప చెలియగలడు.

వెల రూ॥ 5-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ॥ 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. వస్త్రీకర్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునండి 1915
5. శబ్దరత్నావళి.	" 0-4-0	10. సుకుత సంహిత.	వర్తమానమునండి భాగమున వెలువడును.

భోజ్యేజీ పేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రచురించిన:-
15, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిర్ డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. }
బి. ఆచార్యుడొక డి, ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృక చందాదారులకు మాధవనివాసములోని మిగత గ్రంథములన్నియు మాపాయికాముగకాము తగ్గించి యియ్యబడును.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా.

ఇది జేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దివలచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుప్త కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు) వాగవల్లితైలము పైపూతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే. తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును. పార్శ్వపురోష్ఠల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును. వనమూలకలచే హిందూజేశమును తయారుచేయబడు ముచిమందు. నువాసనగలిగియుండును. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభావచీటి చూచికొనిన మోక్షము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు శెట్టివీధి, చెన్నపట్నం.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల ఔషధాలకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న మౌకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు పేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మూదిరిలను

No. 100 (detachable) (శబ్దముగల, శబ్దము లేని) 2 బర్నరులు సహాయకములు. ఊరు బల్లెలందిరుగు నట్టి యిద్దోగియు లకు కదు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయక

No. 11 (detachable) చాలాబలిష్టమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొకడ్త గన్నది. టిక్ పెట్టె సహాయక. రూ. 9-8-0

నెం 45. 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది నెం 11 రు మూదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహాయక రూ. 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు గలదియు టిక్ పెట్టె సహాయక రూ. 5-8-0

శ్రీ. ఎస్. పి. వే. జీ, 180/18 బ్రాడ్వే. మదరాసు, వస్త్రకులకు ప్రత్యేక తుధరలు యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిఫ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే జేపవాగరి భావనండి వస్తుమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, తిలకాన్నములు, చేయగ్రుచుముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు శోకిందిరిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పేండినంటుచేయు క్రమముగలదు. జేయేల, ఇదిలే పాకమునకు కావలసిన యాకర్తుగలదు. ప్రతియంటు నుండతీగినది.

240 పేటిలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పుగటియందు జేయగొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రస్థావేశపు పడతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేటిలు. మెలుకాగిరిములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. టి. ఇయ్యతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చుతో 8-0-0. మావిలాగము:-

ప్రొ. వాచ్ అండ్ కంపెని 45 మల్లాసాచాయి వీధి, మదరాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0. పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము. నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు. కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో., (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బీ ను అరు అణాలకు కొని నాలు గైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలముగను. నయము కాని మెడల మీ అనుజ్ఞాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును. అనేకగంధతైలములు, మానములు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే నుఖము పొందిరి. హా! నిదురపట్టుక బలము లుండుచుండు అవస్థ పగవారికైనను కద్దు. అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

నెయింటుబాగు

వైద్యసహాయ (అంబ్యులెన్సు) సంఘము.

దక్షిణ హిందూస్థానముననున్న వైద్యసహాయ సంఘమున్నయు నిన్న (12-2-15) ద్వీపమునందు సమావేశమై సవి. వెక్కుమంది జనులుగూడబోయిరి. శ్రీగవర్నరుగారును వెంటందు ప్రభుగారునుగూడ వెల్లియుండిరి. చెన్నపురిలోనిట్టి పోటీపందెముల కియ్యమొదలు. ఈపోటీలలో పనిచేయుటకు చిత్తురు, రాజమహేంద్రవరము, తిరుచనాపల్లి, కల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములనుండిగూడ వెక్కుమంది వచ్చియుండుటచే దీనియందు ప్రజలకుగల యధికాభిమానము విదితమగుచున్నది. ప్రథమచికిత్సనల మూడుగులనుతీర్చివేయలను, కొనిపోవుటయనువిషయములో సదయముపోటీలజరిగివి. ప్రథమచికిత్సాకాలపట్టుములబడసినవారు. ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే వాలంటీరులును మదరాసువాలంటీరులునుపోటీపడిగాయములు తగిలినవారి నొకవోటనుండి కొనిపోయి రెండుగోడలను దాటించి యొకవసాగాగుండ మేదమోకికొనిపోయి అచటనుండి ఒడ్డొకకపువారిని గొనిపోవుటలో చక్కగా పనిచేసియుండిరి అచటనుండివైద్యులకడకు గోగులనుగొనిపోవ ప్రధానవైద్యులు గాయములనుపరీక్షించి అర్హునికొనిపోవరణ చేసియుండిరి. ఈ కార్యములలోకొన పరీక్ష చేయబడెను. యాడు సంఘముల వారును సమావేశమున సామర్థ్యమును చూపియుండిరి.

మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలకు కఠిన విషయములు పరీక్షింపబడినవి. మూడుసార్లు ఆ భయపడుముల వారు నొందారులను తలపడిరి, సహాగులనుండయు ఫిరంగులు పడి వడిగ కాల్యుటచుండెను మొదటిసారి యుద్ధము వైద్యములను తలపడినవియ్యట వాలంటీరులు గాయములు తగిలినవారి నొకవోట చేర్చువారి వారికి ప్రథమచికిత్సను చేసిరి. పిమ్మట వారిని దోరిలమీద కొనిపోయిరి. అచటనుండి వైద్యకాల పట్టుటకడకులకు చేర్చిరి. ఈ పోటీలలో యస్. ఇ. ఆర్. వాలంటీరులుగలిచిరి. ఈసంఘములోనివారికి శ్రీగవర్నరుగారు దాణును బహుమాన మొసంగిరి. మరి ప్రత్యేకముగ నలుగురికి 4 బంగారుగడియారము లొసంగబడెను. రెండవసారి వైద్యములు తలపడినవియ్యట పోలీసువారు గాయములుతగిలినవారికి ప్రథమచికిత్సచేసి తక్కినకార్యములు నిర్వహించిరి. ఈ కార్యములలో చెన్నపురి నీటిపోలీసులలో విడిచి జనువారు మొదటి బహుమానమును బడసిరి. మొదటిబహుమానమును వారికి గొప్ప సర్వహర్షణ నూట ఆరు గాఢాసంగిరి. 2-3 బహుమానములను డి. యెస్. దీనిజనుల వారు క్రమవంశపరమకొనిరి. వీనిని గా. శివస్వామయ్యగారు గొసంగిరి. మూడవసారి వైద్యములు తలపడినవియ్యటనీకార్యముల నేప్రథమచికిత్సాకాలపట్టుము లందుకొనినవారుచేసిరి ప్రధాన బహుమానములను న్యాయకాశ్రమకళాశాలాసంఘమువారందు కొనిరి. వారు శ్రీగవర్నరు గాఢాసంగిన మొదటి బహుమానము నందుకొనిరి బొట్టిలి మహారాజువారును గా. కన్యూగారు నొసంగిన 1-3 బహుమానములను రాజమండ్రి నెల్లూరుసంఘముల వారు వడసిరి. ఇది యంతయును యథార్థసంగరమున జనుప బడునట్లే జరుపబడెను.

పిమ్మట శ్రీలపోటీలజరిగెను ప్రథమచికిత్సాకాల పట్టుములను గృహోపచారకాల పట్టుములను బడసిన శ్రీలం దరునుపోటీలపడి పనిచేసిరి. వచ్చినగోగులనునాదరించుప్రధాన వైద్యుని యాభాససార ముపచార కృత్యముల నిర్వహించి. వీరిలో ఆరు గురి కారు బహుమానములూ సంగబడెను. పిమ్మట వైద్యకళాశాలలోని విద్యార్థులుగూడ దోరికావనాది కార్యములను చేసిరి.

పిమ్మట శ్రీగవర్నరుగా రిప్రెజెంటేటివ్ గాఢా ప్రసంగించిరి. ఇట్టి పోటీపందెములు శ్రీత్. రామరాను వీనివలన చాల మేలు చేకూరకలదు. వైద్యకళాశాలలోని లీవిషయమున చాలపని చేసినందులకు వందనీయులు. ముఖ్యముగ డాక్టరు యు.రామారావు గారు వందనీయులువారు 15 సంఘములకునేర్ప పంపియున్నారు. యస్. వి. ఆర్. వాలంటీరులు చాలసమర్థతతో పనిచేసియున్నారు. తక్కినవారుగూడ బాగుగనే పనిచేసి యుండిరి. పోలీసువారు 23 సంఘములనుపంపిరి. వారును పానిచేసిరి. ముందుముదిరికను బాగుగ పనిచేయుగలరనితలం

ప్రథమ చికిత్సాకాలపట్టుము లందినవారిసంఘములు రై. హేంద్రవరమునుండి యొకటియు కల్లూరు నుండి యొకటియు చెన్నపురి వైద్యకళాశాల వారసిన కొకటియు రి సంఘములు వచ్చినవి పరీక్షలయటంకము కలిగి యున్న సుగూడ కళాశాలా సంఘమువారు బాగుగనే పనిచేసి యున్నారు. శ్రీలు చేసినపనులుగూడ ప్రాసనీయులుగ నున్న వీని శ్రీమనుడిచిరి. పిమ్మట రాండువాడ్యము జరుగుచుండ శ్రీ వెంటందు ప్రభుగారు విందుచేసిరి.

ఆంధ్రదేశ వార్తావళి.

గుల్టి యాత్రి హత్య:—ఒకమధ్యభాషాని భాగ్య 16 సంవత్సరముల యువతి, యింట పోరుపడలేక, వావిలోపడి చనిపోయినది. పట్టణమువారందరూనునంతా పొడుచున్నారు.

తిరుపతి సంస్కృతకళాశాల:—దీనిని బరపుటకై యంతరాయము 2,44 లు వసూలుచేయబడినవి. ఈమొత్తములో కి.గ. అందు కంపెనీకి సంబంధించిన పి. రామానుజము నెట్టిగాడును, దివాన్ బహదూర్ గోవిందరావ్ చతుర్భుజవాసు గారును, ఇతరు 600 ల నొసంగి; హైకోర్టువకీలు కే. శ్రీనివాసయ్యగారు రు 250 ల నొసంగిరి.

రజస్వలా వివాహశాస్త్రసమక్షసభ, బెజవాడ:—సభ్యులు 400 మంది రాత్రు; 150 మంది మాత్రమే వచ్చి యుండిరి; వారిలో 100 మంది విద్యార్థులు. విద్యార్థులు వోట్ల నిమిత్తము తీసికొని రాబడికి. సభలోనిట్లు రులు జరుగుటచేత చాలమంది సభ్యులు వెల్లిపోయిరి. తరువాత నది పబ్లిక్ మీటింగులుటకు వీలులేకుండెను. అప్పటికైనను శ్రీ రామ మేకగ్రు ముగా నామోదింపబడలేదు. అంతేకాక, యా తీర్మానము సరిగా బలముపడలేదనెడను. అని జి. కె. హెచ్చు గారు వ్రాయుచున్నారు.

జేబుపాఠము నెండిరి స్కూలు:—శ్రీ పితా పురపు రాజాగారు ప్రార్థితులై రు 500 ల విరాళమును జేట పాఠము నెకండేరిస్కూలు పోషణకును, భవనీర్యాణమునకును, గడచిన మార్చి నెలలో ధనుశ్చేది. అప్పుడు కార్యదర్శి గారున్న శ్రీ కున్యమూరి లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు నెకటేరిపోవతో శ్రీ రాజాగారికి కనీస నిచ్చియుండియు, నా సామ్యును బహుకట్టలేదని యిప్పటికార్యదర్శి పంతులూరు బల రామయ్యగారు వెతుకటి కార్యదర్శిగారిమీద ఒంగోలు దివిజ నల్ మేజిస్ట్రేటువారియెదుట నీ నెలలో నొకయభియోగమును దెచ్చిరి. అని యొక పాతకాలాభిమాని వ్రాయుచున్నాడు.

మైసూరు ఎడ్వర్డునుమోరియల్ శ్రీరీడింగు హాము:—నెల్లూరు తాలూకా మైసూరు గ్రామములో సాపిం ఫలుడిన యారీడింగురూమునకు వెనీడెంటు మొదలగు వారి నేర్పణముకొనట కీ నెల 9 తేదీ ఎడ్వర్డునుమోరియల్ హాములో సభిజరగడ. నెల్లూరుతాలూకాబోర్డు మొదలగు దువ్యూరు సుబ్బారెడ్డిగారు వెనీడెంటుగాను నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు మొదలగు, కాకటూరు లింగారెడ్డిగారువై న్ వెనీడెంటుగాను, తిక్కనపల్లి సీతారామిరెడ్డి, కాకుటూరు నుండర రామిరెడ్డి గారు బాయింటు నెకటేరియోగాను, కాకు రామిరెడ్డిగారు హానరరీ క్రెటరీ, బ్రెజరుగారు నెస్సుకొనబడిరి. ఈమీటింగులోనున్న వారికల పి సంవత్సరమునకు సూమారు రు 100 రాగలచుండాట్టే యేర్పడినది.

సాచరమగు ప్రార్థన:—మాయూరి మరాయి ఇర సాల శ్రీరాముని శ్రేష్టిగాని నూటయేబది రూప్యములు వెల చేయు బంగారు గొలుసులపై మరయొకరిచేత జిక్కును. దానిని బడయు నుపాయ ముపాదుకరముగ నుండెను. ఇది యోజించి నెట్టిగా రేపోలేరుప్పుకో దొంగగానున్న కొర పాయకరములై నోరెరుంగని యేనాత్మతో బలియిచ్చెన ననక నాగొలుసులజరిగిర్వరహారముగ నాచేడికొనా మున్నూరు గురు చిదలకన్న మిడదలై వెక్కుకొనెను. మొట్టకొనిన వాల్లగంటలకే యా స్వస్థకంకణములు హస్తగతమయ్యెను. ఆ పలునాడె మహాశిరాత్రియగుటకు సంతసించి యాయన శివరాత్రినాడె యెన్నూరుగురు చిదల కన్న దాన మొనర్చి మాయూరిలోని యనేకులకు మార్గదర్శకుడై శ్రీభాజను డయ్యెను. ఆంధ్రమహాజను లందఱు స్థిటిమాగ్రమతే ద్రొక్కి నవో, చిదలుద్ధంపబడకుండురా?—అని నెల్లూరునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీమత్ప్రహర్య మృదాయిని పుస్తకభాండా గారము:—ఇది దినసాటి కృషిలోనున్నది. ఇప్పటి పలుకునుమారు రెండుమందల ప్రభురాజములకల్లును ఆరువార్తా పులికలకల్లును పెంపొందుచున్నామనగల చదునగలకును తదితరులకును జ్ఞానాభివృద్ధికరముగ నున్నది. భాషాభిమానులగు మహారాజుశ్రీ, కోట్ల సన్యాసయ్యగారు ఈభాండాగారము కొరకై శ్రీకందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు రచించిన నవలలను తదితరులైన యనేక మహానుజులు రచించిన

రసరంతయును పద్యకావ్యములను ధర్మముగానొంగి జనులకు భాషాభాషమును కలిగించుచున్నారు. విద్యాభివృద్ధికి పాటు పడుచున్న శ్రీముత సోమరాజు అప్పగింపుగాను మంతులు గా గను కొన్ని గ్రంథముల నొసంగియున్నాడు. చివరకులా! ఈభాండాగారమును నేనొక చంద్రావారునను. వత్సరము నకు రు—0—0ల చందామాత్రమేయిచ్చుచున్నాను. నేను చందాస్వస్థము; భాండాగారమునుండి శ్రేష్టి చదువులు గ్రంథము, లో నొక గ్రంథమువిలువ యంతయుండదు. పుస్తకా గారము లుండబట్టిమేకదా, మనకు సమృద్ధియయిన గ్రంథ ములు దొరకుచున్నవి. అని దుచ్చునూడెనుండి నంది నారా యణపావమి గారు వ్రాయుచున్నారు.

ఒకయభిసవ వివాహము:—బల్లారి పీఠిన్స్ అసోసియేషను పెక్రటరీయును జనరలు మర్ చెంటును నగు విల్టా శేషప్పకెట్టిగారు యావత్తు హిందూదేశమును సభటుంబముగా యాత్రుకుడుగాను జర ప్రతీనిధిగాను సంచరించి, మహారాజుల వలను ఇతర రాజకుల్యులకల్లును అనుపమ గౌరవాదులను బడసి వచ్చిన తరువాత తమ యేకపులికయగు చినుబ్బు లక్ష్మీ, బల్లారి పట్టణవాసులు సంతా శివస్వకెట్టిగారి కుమారుని చి నూర్యనారాయణకెట్టికి సాలంకృత కన్యాదానముగా నొసంగి వివాహమును సభాశ్రయముగా జరపిరి. ఉదయపక్షపు నెల పులను తామే భరించి జరపిర్కె యావత్తురత వైశ్య మహా సభ వారి తీర్మానముల ననుసరించి నవీన నాగరిక పద్ధతికు గుణ్యముగ బోగము మేళము, వాణి నేడుకలు మొదలగు నిరుపయోగ కృత్యములను తొలగించి, ఆంగ్ల ప్రతిగ బీదల కన్న దానము బ్రాహ్మణ సంకర్షణ భూరిదక్షిణ, మొదలగు వానిని జరిపి కీర్తి వహించిరి. కులగురువులకు భాగ్యరహంతుల వారిని నకుటుంబముగ గ్రామాంతరమునుండి రప్పించి యా గురు దంపతులకు పూజగావించి తృప్తిపలి పంపిరి. ఇదికాక వైశ్యవారి విద్యాసంఘమునకు కూడ చందాపంపియున్నారు. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఏకపాత్యాప్రదర్శనములు:—మరి బందరువాస్త పులు బ్రహ్మశ్రీ వంక శ్రీరామకృష్ణులుగారు తనూరి తాలూకా వేమూరు గ్రామమునకు దయచేసి, ఉర్లు, హిందీ, తెలుగు, సంస్కృతము, ఇంగ్లీషు పదములతోనుడిన యొక మిశ్రభాషలో స్వజనులకు నర్థమగుట్లు ఈనెల 2 వ తేదీని “భీరబటాపు, మోహనరాజీపూర్వ”ను 6 వ తేదీని “పీష్వా నారాయణరావుపూర్వ”ను ప్రదర్శించిరి. అందలి కష్టముఖ ముల మాటలుంటుండెను. ఏకపట్ట ప్రదర్శనము తెల్లుజనులకు రక్షింకలగుజేసి యానంద దాయకములగునో యనుభవములన క్రమముగ నెల్లరకును స్పష్టము కావలసియున్నది. ప్రేక్షకు లలో గొందఱు సదరుప్రార్థకులను తెంగాలు, బొంబాయి రాజధానులలో ప్రదర్శించినవో శ్రీకాశ్రీగారికి విశేష ముగా ప్రద్యలాభముగలుగునని ప్రోత్సహకటయించెదెను, వారిచేనానీతి సరిగాలేనందున ప్రస్తుత మాంధ్రదేశమునందే దొరకనదానితో సంతుష్టిపడి సంచారము చేయఁడలచినట్లును వారు కొద్దిరోజులలోనే “సాహసీ హరిమాలపూర్వ”ను తలస్థ పడినవోట ప్రదర్శించ నుద్దేశించినట్లును తెలియచ్చుచున్నది. అట్లయినచో, ప్రథమమున సదరుప్రార్థనను మాగ్రామములోనే ప్రదర్శించఁగలందులకు వారినిమిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నారము. అని నేమూరునందలి నేషనల్ థియేటర్ ఆఫీసు మేనేజింగు కమిటీవారు వ్రాయుచున్నారు.

నిజామురాజ్య వార్తలు.
ఒకపరిశ్రామిక ప్రదర్శనము.

దక్షిణహిందూస్థానము మహతాముతాలూకా యొక లకు పురమున జరగడియోత్ర యాసంకల్పర మసాధారణముగా ప్రయోజనకరమైన వినోదమున కాస్పదమయ్యెను కొన్ని సం వత్సరములుగా జనసమూహములు వి సృజించుచుట్టులేదు. పురత వహించిన నిజాము గారి ప్రభుత్వమువాకు అసాధారణ సమా వేశములను పురస్కరించుకొని సానికపట్టణము, పట్టణరాణము మొదలగు వాని నభివృద్ధి చేయుటకు ప్రయత్న తోవోవోల కవకాశ మొసంగుట యాచార్యము. క్రియాశక్తిపూర్ణమైన ఇప్పటి మహతాముతాలూకా తహసీల్దారుగారు పట్టుదలతో నీకార్యము నిర్వహించఁ బూనుకొనుటచేత, ఆరాష్ట్రపు కమీషనరు హెడ్ కలెక్టరుగారు విచ్చేయుటచేతను, నానాకాఖయందలి యున్న తోవో గులును ప్రాతినిధ్యము వహించి పని చేయుట చేతను, ప్రదర్శనముజయ ప్రదముగ నిర్వహించబడెను. నారా యణపేట యందలి పటకర్కపాతకాలవారి ప్రదర్శనము రమణీయుముగ నుండెను; పట్టు సరిగ, పరిశ్రమలను కమీషనరు హెడ్ కలెక్టరుగారు పరీక్షించిరి. పల్లెటూరివాండ్ర కంబళుల పరిశ్రమకూడ పరీక్షింపఁ బడెను. బండియెద్దుల ప్రదర్శనము బాగుగనే యుండెను; ఒకజరితు బహుమానముకూడ దొర కెను. యాత్రముగియుకొలది ప్రేక్షక సమూహములధిక మయ్యెను. జనులు మువ్వరముగానున్నపుడు 20,25 వేలమంది యున్నట్లు పరిశీలంపబడెను. కమీషనరుగారి యాదేశాప న్యాసము శ్రోతలకుత్సాహము కలిగించెను. కార్యభారము వహించి సామన్యముతో నిర్వహించిన తహసీల్దారుగారి కొక వెండిపతకము బహుమతిగా నొసంగఁ బడెను. బాణాసంచా జేడకలోను బాతీయగిగిగానమతోను ప్రదర్శనము సమాప్త మయ్యెను.

క్రిమినల్ సెటిల్ మెంటులు.

[మా విశేషము యొద్దనుండి]

III

చేత ప్రాధిమ్యమును గురుకలగా డెమోకరసీ చుట్టు పట్టణములలోనిదిని సాధ జనల ప్రాణముల కపా యముగలుగుచుండగా గోరుచుట్టుకొకటిపో టన్నట్లుబాప ట్లలో నింకొక దొంగలగూడెమును సాపింపబూని బా పట్ల నున్న జియన్. థామ్స్ గారు ప్రబలప్రయత్నములు చేయు చున్నారు. వీరు మరవాళ్లనుకై నిచ్చుకొనవలసివచ్చి చాల కాలమునుండి పనిచేయుచున్నారు. వీరు మరవాళ్లక కార్య మెట్లును ఏవోవిధముల గాభకర వ్యాపారపరిమిలై తమకు ప్రయోజనకరములగు కార్యములయం దభివేషము గల్గించు కొని పాటుపడ వారై యున్నారు. కొంతకాలము క్రిందట నెలూడేమునకు మాలివాండ్ర నెగుమతిచేయు వ్యాపారము సర్వీ కొంత ద్రవ్యావస్థను చేసివారు. ఆస్ట్రేలియా మున్నగు దేశములకు కొడెలను, యెద్దలనుపంపువ్యాపారముగూడ సర్వీ రని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతియగాక సర్కారుద్యోగముల నాక్రియించి అన్యసాధ్యములైనపనుల సాధించునట్లు వీరికి గలదు. శృంగారవనమును చేరబరగు కొన్నియకరముల స్థలము బాపట్లలోదరఖాస్తుమీదసంపాదించి, అది తాము విక్రియించి కొంతలాభమును పొందగలిగిరి. ఇట్టి సర్వతో ముఖవైపులన్నియు వీరికిగలదు. “ప్రయోజనమునదిక్కి నమంబోషిడవర్తతే”యను నీతి రీతి తమకుప్రయోజనకారకాని పనులేవియును వీరు చేయ నోరరు. చేతప్రాధిమ్యద్ద రక్షణనైవ్యాధికారముకొంద ఎటు కలగూడెమునసాపించిన రక్షణనైవ్యమువారికి య 2000 ల భూమిని దొరతనముచా కొనుగోరి తెలియగానే మా థామ్స్ సన్ గారును తాముగూడ కొంతభూమి సంపాదించు ప్రయత్న మెత్తిచాని యలోచించి యలోచించి యెరుకలగూడెమున కయరగా నొకయానాదిగూడెమును సాపించినగానితమయద్ద శ్యము ఫలకారికాదని యెంచి యాపని నిర్వహించి కొందరు దొంగయానాదులను తెచ్చిబాపట్లగుంటూరు కోడ్డు ప్రక్కన పాటసారుల గుండెలు తల్లడిల్లనట్లు విడదలగావించిరి. వారి చేరుదెట్టి 1500 యకరములభూమినిసంపాదించ ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. 1500 యకరముల భూమిని థామ్స్ గా రెచ్చటగోరిన నచ్చటచూచి యయ్యవలసినదని గుంటూరు కల త్తెరు దొరగారికి గనర్చురుగాగొక యజ్ఞాప్రతిమంపిరి. దానిచే కల్తెర్చు దొరవాడు వారికింద యధికారము వచ్చి తనాతనా లో భూములనుమాపి వెల్లిరి. దొరతనమువారిట్టి వికాలములగు భూముల నిచ్చుటకు పూర్వ మచ్చటి ప్రజల నప్తకష్టములను బాగుగ విమర్శించి సానికాధికారులను విచారించి ప్రజలను విచారించి మందుగా నందరకు తెలియపరచి యాజ్ఞేజల విరి పిమ్మట తమ యిచ్చిరచ్చినట్లు చేయుట యుక్తము. ఈవిషయ మునమాత్రము దొరతనమువారియద్దరు వచ్చువరకును ఈప్రాం త్యముల ప్రజల కీసంగతి యేమాత్రమును తెలియలేదు. అందు చేత ప్రజలు తమ యాజ్ఞేజల దొరతనముచాకి నిశ్చయి కొను నవకాశము గలుగలేదు. ఈదొంగయానాది గూడెము యొక్క తత్వమును, స్వభావమును ఇందుక విచారితము.

దొంగతనమున నారణేన కొన్నివందల యానాది వాం ద్రనందర నొకవోట గూడెముగా చేర్చుట (2) ఈగూడెము నంతయును చర్చిపంచాయతీయను చేరుగలయెనయంద్రుమండి యధికారము క్రిందనుండుట (3) ఈచర్చిపంచాయతీ వారికి పాపట్ల, కంకటపాళెం, జమ్మలపాళెం, మూలపాలెం అను నాల్గుగ్రామములలోగల భూమిని య 1500లు దొరతనముచా కొనుగోరి (4) 70 యకరముల భూమిని నివేషన స్థలముల కింద నొసంగుట (5) కొన్ని వేల రూపాయలకు ఈగూడె మునకుగాను చర్చిపంచాయతీ వారికి దొరతనముచా సహాయముగా నిచ్చుట (6) ఈ చర్చి పంచాయతీ వారు దొంగయానాది గుంపులను బాగుపరచి నీతిగరపి, దుష్ప్రతి నుండి తొలగించి సన్మార్గ నుండు దెట్లుట. ఈవిష యుగా దొంగగుంపులను బాగుపరచుట. అయ్యది యా చర్చి పంచాయతీవానికి సాధ్యమగునట. సాధ్యమాకాదాయను సంశయము లేవుట! మాండ్ చర్చిపంచాయతీ నిర్మాణమును విచారించుటయును, థామ్స్ గారు ప్రెసిడెంటుగారు. తక్కిన యెద్దరు వీటికింద నెల ఒకటికి 4 నుండు రు 8 నరకు చేతమును పుచ్చుకొనుచు మా పట్లలో బడిపంతులు తనము చేసి ఉదించుచున్న క్రైస్తవులు. వీరి సాంఘికశక్తి యీ దొంగగుంపుల క్షితినిపె మెచ్చుకా. వీరి కచ్చిర విద్యయంతయును చదువని వ్రాయున రప్ప యెక్కువకా. వీరి కష్టమును బాపట్లలో నందువారుకారు. పంచాయతీ మెం

బర్లలో 8 గురు చేపల్లె తెవారి బాపట్ల తాలూకాలో అచ్చ టచ్చట దూరముననున్న కుగ్రామముల మాలపల్లెలలో నివసిం చుచు అచ్చట చదువురాని మాలవాండ్రకు చదువుచెప్పు చున్నార కావున చాతెవుడును బాపట్లలో నివసించు నవకా శము లేక. వీరుగాక యికముగ్గురు అంబోకరు థామ్స్ గారు తక్కిన యెద్దరు థామ్స్ గారు కొలువులోనుండి సుమారు 7 లేక 8 రు చేతము పుచ్చుకొనుచున్న క్రైస్తవ పంతుళ్లు ఈ చర్చిపంచాయతీయట! వందలకొలది గలయానాది గూడెమున నుండెను దొంగలను బాగుపరచగల దట! ఇట్టి పంచాయతీ నిర్మాణమును, పంచాయతీమెంబర్ల కక్షిసామన్య ములను విచారించక కేవలము థామ్స్ గారి మాటల మీద దొరతనముచా ఈ మహాభారమైన కార్యమును వీరినై దెట్లు ట మిక్కిలి కోవనీయును. హాయిగా నొకమేడలో నిద్రబోవు థామ్స్ గారును ఇంక నిద్రరు క్రైస్తవ పంతుళ్లును దొంగయానాదిగుంపుల రాత్రిపును పడుకును కాపుదాచేసి యాపగలరా? అది సాధ్యమా! కాదు కాదా నొక్క చెప్ప వచ్చును.

ఇక థామ్స్ గారి యుద్దేశ్యము నిజముగా యానాది గుంపులకు బాగుపరచ వలయునని యున్నచో వీరిని బాగుపర చు దెట్లు? దొంగతనముల నాపు దెట్లు దొంగయానాది నొక వోటనట్టి, ఆ గూడెములకు సమాపమున నొకవోటనే కొంత భూమిని జరాయచి చేయుచుచు వారే పని చేయుచు న్నారో యెట్లు యెక్కిడ సంచరించుచున్నారో కనుగొనుచు తగు నాగ్రహా నందుటకై వలయు రక్షకక్రమ లను, వారికి తోడు యెగర నొకర్లను నియమించి వలయు రా త్రియు చేమరకయండనట్లు యేర్పాట్లు చేయవలయునగాని థామ్స్ గారు చేసిన ప్రకారము బాపట్లలో కొంతభూమి, కల్లకటపాలెములో కొంతభూమి, జమ్మల పాలెములో మర కొంతభూమి, మూలపాలెములో మరకొంతభూమి తనకు వీ లైజవోట్లయందు కోడకొనుటవల్ల వారి యానాది గూడెము నకే యీ భూమినంతయు నుపయోగపరుప నెంచినట్లు తోచ దు. అదిగాక వీరుకోరినట్లు వీరికిచ్చుటకు తగినభూమి యీనై పుల నున్నదా యననంశమునగూడ విచారించవలయును. వీరు బాపట్లలో కోరినభూమి యిదవరలో ఛారెన్సు రిజర్వుగానున్న సుమారు 3, 4 వందల యకరములభూమి. ఛారెన్సు రిజర్వులో నుండిన భూమి ఛారెన్సు డిపార్టుమెంటువారి యధికారము క్రిందనుండినందున రయితులకు తమ పశువుల మేపుకొనుటకు వీలుగానుండక కొన్ని యిబ్బందులు గలుగుచుండెనయను, అందుచేత గ్రామ పంచాయతీ తేర్చరచి వారి స్యాధీనముచేసి నచో యిబ్బందులులేక రహితుల కందరకు వారి యానుకూల్య ము ప్రకారము పశువుల మేపుకొనుట కవకాశముండునయినను ప్రజలు కోరిరి. ఆ ప్రకారము చేయుటకే ఛారెన్సు కమిషను వారభిప్రాయపడిరిగాని ఛారెన్సు తీసివేసి థామ్స్ గా దొర గారికిగాని మర యే యితరులకుగాని యిచ్చుటకుకాదు. అట్టి చ్చినచో రహితుల యక్కట్లు లభికమై పశువులు నిలుచుటకు వీలులేకపోవును.

ఉపనయనములు-బోగము మేళములు.

(పూర్వ-వెంకటసుబ్బారావుగారు)

మన ప్రస్తుతనీతిగతులను, మన జొన్నతనమును నాగర కతము ఎట్లున్నచో గమనించి చూడవలసిన భాగము ప్రతిమాన పునియొక్క ముఖ్యవిధులలో యొకటైయున్నదని తలంచెదను. అనంతముగు ఈప్రపంచమును నివసించియుండినట్టి ప్రతి మానవ జాతికిని సంఘమునునొకటి యున్నదికదా! మానవజాతియొక్క పునోన్మేషియ, నాగరకతయ, నానాటికిని వ్యభిచేయను, వారి నధికవిద్యావంతులను, విజ్ఞానమూర్తులనుచేసి సుఖధాము లనుజేయునది సంఘమేగదా! చక్కని యాచారములను, మత్సరి యాచారమును, నీతిమాన్యములను, బోధించుచు మానవప్రపంచమును చక్కనిమాన్యమున నడిపించునది సంఘమేగదా! అట్టి సంఘము, దురాచారములచేతను, మూఢవిశ్వాసములచేతను, నిండినట్టి కృత్రిమయొన్నప్పుడు ఆసంఘము జీవముతో నున్నదని నునము భావించనగునా! అట్టిసంఘు దురాచారముల కాలనాలమై పొందు జేత మెప్పుటికైన, అభివృద్ధినిబొంది నాగర కేశ మలయందు సమావాధికరములను బొందుచు నావింపవడ గలరా?

అభ్యాత్మిక ప్రపంచమున మిక్కిలి మేరుగాంచి భూగర్భ తన్మయై నీతికోవిదులై మిక్కిలి పురాతన కాలమునకే, క్రిందగలచియున్న మన మ్రొందకు జాతియొక్క సంఘమునం

దనేక దురాచారములు ప్రబలి వున్నప్పుడు కంతయు ఆటం కముల కలగ జేయుచున్నవను సంగతి మీ కల్లరకును తెలి సియున్నది. వానినిన్నిటిని విమర్శించి వ్రాయునంతటి యవ కాశము దొరకమికి చింతిల్లును ముఖ్యముగా జేశనియ్యాలను గావించుచున్నదానినే యిచ్చుట చేర్చొనుచున్నాను.

జేశాభివృద్ధికి ముఖ్యధారములైయుండి జననాశనము నకును, ధననాశనమునకును, మూలకారణలగు “జేశ్యాసమా హములు” మనసంఘాభివృద్ధికి మిక్కిలి హాని కలిగించుచు న్నవని చెప్పటలో పొరబాడెమియు యుండబోదని తలంచె దను. అవివాహాతలై సంసార సౌఖ్యమునకు దూరమై సంసా నమునందలి ఆనందమునకుభవింపు భాగ్యశాలినులు గాక తమ యావత్తనమును పడుపువృత్తి యందే వినియోగించుచు నిరంతర గోగపడితులై, మోసముచేయుటయం దవరిమిత చాకచక్య మును జాపుచు తమగంభీర వాక్కులచేతను, స్వభావసిద్ధముగు కూర్చెర్చమును మయగు పరచుచు కపటముగు శృంగార చాపులచేతను యువజనసంఘము నంతయు భ్రమింపజేయుచు దివదిన ప్రవృత్తములై చక్కని సౌందర్యవంతులగు యువకుల నందరకు వశపర్చుకొని విరాటపులనజేసి యలివేషధారులను జేయు యాబోగముజాతి మనదేశమున కెంతిడు జేయుచున్న దో మీరందరకు జూచుచు నే యున్నారు.

ప్రాచీనకాలముల యందును పరింపర ము గా వచ్చు చుండు నాచారమనియు అది కాముననే యింద్రాదినధిల యందు నైతము నాట్యము నల్పనట్టి జాతి వారి మగు నూజాతి నూతనము గాక పురాతనమే యనియు తమ జీవితముకడు హేయమైనదని యు తలంచక, తమ గొనరించుకార్యములు నీచమని ఎంచక, అంధ కారనిమ్మలై, కళావంతులమని గొప్పసామములను ధరించి యున్న బోగముజాతిని బోలునట్టి జాతి మరొక నాగరకజాతు లం దెచ్చటనైనను జూడగలమా! వీ గొనరించునట్టి కృత్యము లింతియని వర్ణింపగలమా! వ్యాధులన్నటికిని మూలస్థానముగు జేనామును గడిగియుండి సంతానసౌఖ్యలై జాతివిచ్ఛేదము కలుగునను భయముచే చిరుత్రిప్రాయముననే తలదండ్రుల మర జమువలన దిక్కుమాలిన పసిబిడ్డలను కొంత ద్రవ్యమిచ్చి కొని సుఖముగా పెంచి పెద్దవారిని జేనెదమని చెప్పచు చిన్నతనము నుండియు తమ ప్రారస్థభావములను, వజ్రాభిప్రాయము లను దుర్మార్గకృత్యములను, ఉగ్రపాలతోడనే పోయుచు, తుట్టతుడకు వారిని పైతము పడుపువృత్తియందే మిక్కిలి సా మర్థ్యముగలవారినిజేసి తెక్కకుమిక్కిలియగుకన్యలను, దుఃఖ సాగరమున ముంచుచున్నారు. చదువరులారా! ఇట్టి జేశ్యా పికాచముల వాతంబడి లేప్పించుకొని మరల సజీవులై జోగులు గాక, సుఖులై యున్నవారెందెన గలరేమో యోచింపుడు. ఈ జేశ్యల మూలమునకే గదా అపమితానురాగము గలిగి చరించుచుండు స్నేహితులు నైతము వైషమ్యములను యెంచు కొని యొకరినొకరు పొడిచి చంపుకొనుచున్నది! ఇట్టి జేశ్యల నేనా మనము గౌరవింపదగినది? ఇట్టి జేశ్యల నేనా మనము ప్రే మింపదగినది? వీరే నామనజేడుకలు దీర్చునది?

ఆనా, యెంతిఘోరము! పరిక్రమగు వివాహముల యందును, భక్తిప్రధానములగు భగవత్సేవలయందును, సర్వజన హుటములగు సభలయందును, యీ బోగముజాతిని విలిపించి పాటకచ్యేరీలనియు సంగీతాస్త్రు పరిక్షలయందు జేయించి వారిని గౌరవించుచున్నార. ఆయ్యా! ఎంత దారుణము! వారికి జేయిన్నుట కద మా రు లు కట్టుముట! చెంపదెబ్బలు బహుమతులట. వారిని చక్కని తివాకేవేసి కూర్చుండ బెట్టరయునట! సుగంధ ద్రవ్యములు ఇయ్యవలయునట. వధూవరు లిద్దరికిని యీబోగమువారు గంధము బూయవలయునట. వారులేని వివాహములు, వివా హము అనిపించుకొనట. అవి లేవు! సునముగా నుండవట. ఏమి, యీజనుల సిచ్చిరసము, వీరి అంధత్వమునకు మేరగలరా!

అల్పభావనైయుండు పసిబాలర సుమఖముననే బోగ మువారాడుయంద పెద్దలగువారందరకు ఆనందించుచు వారిని గవయగోరుయంద యిక చిన్నవారలకే దుష్కృత్యము లు పాటుపడెనో యోచింపుడి. చక్కని ఆదర్శములు కలిగి విద్యా వంతులై శాస్త్రువులై మన భావిశాలాభివృద్ధికి ఆధారు లగు పసిబాలర యెడట నిట్టి బోగముమేళము లాడించుట పరుంజనముగా నున్నజేమో పెద్దలగు వారందరకు గమ నింపవచ్చును. జేశాభ్యుదయమునై మహావక్త వెంకటో బయలుదేరి మానవజలందరిని భావసంపన్నులను జేయుటకై పలుకన్యముల గుండును సంఘదూరాచారములను దొంగించ యల్పించుచుండ గోరుచుట్టుమీద గోకటిపాటనునట్లు వివాహ ములకును, గర్భాధానములకును, మొదలగు కార్య మలయందు నుపయోగించుచుండు బోగము మేళములు నూడ

కనుగా ఉపయోగమును సైతము ఉపయోగించుట మీ దలిదివారే. ఉపయోగముయొక్క కర్తృత్వమును చక్కగా గ్రహించిన నట్టి పుస్తకము లేదురా? ఉపయోగమునగా బాహ్య గురుసాన్నిధ్యమునకు బంపుటయేకదా! అట్టిసమయమునకుడే హేతువును బోగ నుజేళము అందవలసినదేవా?

సోదర లారా మామంగళగి గ్రామమున, రెండుదినముల క్రిందజరిగిన ఉపయోగమునకు వచ్చిన బాగము మేళము యొక్క అద్భుత మేమోకాని గుప్పలుగుప్పలు గారూపాలు గురిసినది గదా! ఇంత మహాకార్యమొనరించినను, కుంటి గ్రుడ్డి వారలకు మాత్రము పిడిచెడు అన్నమును తెట్టినవారెవరును గానరాదు. వందలాదిరూపములు, ఈ బోగముమేళములకై వినియోగించినవాగుని యొకపూటగంటి అయినను దొరకక మలమలమాను, పడియున్న కుంటి గుడ్డివారలకు అన్నము చెంబు కిట్టిలావ గలవారెవరులేరే! రెండు సంవత్సరముల నుండియు, సర్వజనోపయోగమును, పుస్తకభాండారము, స్థాపించవలయునని విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నను ఒక్క రూపాయయైనను ని య్య నట్టి వారందరును యీ బోగమునాకి కట్టుములు చదివించినారే! అత్తను పాపము వారేమిచేయులక? సభలో ప్రథమమున, ఒకడు చదివించినపు డు మరొకడు చదివించకపోయిన నాయూషియ్య మర్యాదకు భంగము! బోగముది దండము తెట్టెదట! సోదర లారా మాచి తిరా యీవంటి, ఇక నైనను మీమా మూఢాభిప్రాయములను దురాచారములను విడదాడి సర్వజనములకు పేరుగాంచి ఆచార్యముగా యశశాంధియున్న మనయార్యసంఘటి కవకీర్తిని సంపాదించక కవిత్వము హిందూమతపుర్రులను మాట జ్ఞప్తి నందుకుకొని మనసంఘటించారములను రూపు మాపి బోగము మేళములను గౌరవించక వారును వివాహితై సంసారసౌఖ్య మనుభవించునట్టి మార్గములను యోజింపును మనకేకాభ్యుదయమునకును మన విజ్ఞానమునకును తోడుపడి మీకెల్లరును గాధమగుపట్టుదలతోడను ఉత్సాహముతోడను పనిచేయుదురని నమ్ముచు ప్రార్థించుచున్నాను.

దేశీయమహాజనసభా సమైక్యతము.

న్యాయపరిమళానుభూతి ద్వితీయ కథనము.
అనిబిసెంటుమ్యుగారును మహారాష్ట్రాధికారము లోక మాన్య ఘోషకలేగారును గూడ నీవిషయమున వారివారి భావములను ప్రకటించియున్నారగాన జరిగిన సంగతిని సంగ్రహముగ నేనహుడ వివరించుట యావశ్యకము.
ఇంకను మహాసభ కడవోలగి మొలగుచున్న వారినిమరల సభలో చేర్చకలెనను నాకతో? అనిబిసెంటుమ్యుగారి కోర్కెయైన నేను దిసెంటు రికలేదని పూనానగరమునకు వెళ్లితిని. మేముచట జాకమాన్య ఘోషకలేగారియతినులమెయూమెయూను నేనుగూడ హిందూదేశ నేతసంఘమువారి విడిదియందే విడిసితిమి. తేను రిక లేదీ యుదయమునను నుద్ధాహ్వానమును గూడ తిలకుగాని వారిమిత్రులనుచూచిమాటాడితిమి వారికిని మాకును జరిగినసంభాషణ సంగ్రహమేతనగా రాజధానిజిల్లా మహాసభాసంఘములవలన గాని మహాసభచే నెగ్గిరింపబడిన ఇతర సంఘములవలనగాని ఎన్నోకోసబడి సభకువచ్చుటకు వారంగీకరింపలేదు. బహుజనసభలనుబోధింపుట ప్రసంగములవలన నెన్నుకొనబడలేదని వారుజోరిరి. జరగనన్న సభకు వారు వచ్చుట కిదిసాధ్యము కాదుగాన రాత్రికముగ బొంబాయి రాజధానిమహాసభా సంఘమువారికవధిలో నెన్నుకొనినవో వచ్చెదమనియును అందులకై నను మేముగా నెన్నుకొనబడ గోరమనియును మహాసభాప్రధానకార్యదర్శులుగాని ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శులు గాని మాకాహ్వానములను పంపకలెనని యును వారు నడివరి. అటులవారు సభకు వచ్చి బహుజన సభలో ప్రతినిధుల నెన్నుకొనునట్టి ఏర్పాటు జరుగునట్లు చేయుటకు ప్రయత్నించెదమనిరి. 7వ తేదీ యుదయమున అని బిసెంటుమ్యుగారు చెన్నై పురికేగిరి. సర్ ఫిరోజీమా మేహతాగా తు నాన్నగు వారిని చూచుటకు నేను బొంబాయినగరమున కేగితిని. బహుజనసభలలో నెన్నిక లేర్పరుచుట వలన నసర్థకములన్న వనియును సర్వజనకసభకు ఎన్నుకొను నిధికార మియ్యదగుననియును తిలకుగారును వారిస్నేహితులు నాసభ లో నెన్నుకొనబడి రావచ్చుననియును సర్ ఫిరోజీమా మేహతా గారిని; నేను మరల రికలేదీ పూనానగరమునకువచ్చి నాదీసాయంకాలము తిలకు గారిని చూచితిని. మేమిరువురము ను చాలసేపు ముచ్చటించితిమి. తిలకుగారు వెల్లడించిన భావముల వలన నాకు చాల నిరాశ కలిగినది. ఘోషకలేగారునమ్మే శనమును కలిగించుటలో నెక్కువ శ్రద్ధబానియుండిరి. కాన

స్థానిక వార్తలు

ఫిబ్రవరినెల సభావివరములు.

17-తేది బుధవారము	
మృగయావిహారము, సైదాపేట రైల్వే లో	
సింగనాద్ద సమావేశము	ప్రా. 6-16
18-వ తేది గురువారము	
మదరాసు డాగ్రుమట్కో సాపైటీ, మ్యూజియమ్	
ధియేటరు	రా. 9-30
20-వ తేది శనివారము	
ఇండియనుబ్యాంకి జనరల్ మీటింగు	సా. 4-80
మదరాసు డాగ్రుమట్కో సాపైటీ, మ్యూజియమ్	
ధియేటరు	రా. 9-30

వారిలో నేనీవిషయముల తెలిపించితిని. నాకును తిలకుగారికిని జరిగిన సంభాషణము తిలకుగారు ప్రకటించిన లేఖలో సరిగ నుడువ బడినది. మరునాడు తిలకుగారు నన్నుచూడ వచ్చెదమనుటచే ఆయన నాతో నుడివిన విషయముల నాయనయంగీకారమును బడయకండ నేను వెల్లడింప గూడదను తలంపుతో నేను వానిభావమునుసంగ్రహముగ నీ క ప్రత్రముప్రాసించితిని. మరునాడు తిలకుగారు వచ్చినపుడు నేను దాని నాయనకుమాత్రమ నాయనకొన్ని సవరణలనుచేసిరి. నేను వాని నాప్రత్రమున పొందుపరచితిని.

మొదటనాకును తిలకుగారికినిజరిగిన సంభాషణమపుడు ను రెండవసారి తిలకుగారు నా బసవవచ్చినపుడును గూడ ప్రాధానము గలపురకరుగారును యె. సి. కెల్లూరుగారును గూడ మాయొద్దనుండిరి. ఈప్రత్రములోని విషయములు మొదట మహారాష్ట్ర పత్రికలో ప్రకటించబడినది. పిమ్మటన్నీ పత్రికల లోనుగూడ ప్రకటించబడినవి.

ప్రభుత్వమువారికి సహకారలమై పనిచేయవలయునను మితవాదుల భావమైయుండ నిందులకుభిన్నముగాప్రతివాదులు నియమబద్ధములగుపద్ధతులమీదఁ బ్రభుత్వాధికారులపట్ల విరోధ భావముయొ యుండుటయొ 1906-1907 సంవత్సరములలో వా గొనర్చినవిధానమునకు పునరుత్తమజనుటయొ యగుచుగాని మరేవియును భిన్నముగాదని నేనీప్రత్రములోని విషయము లనుబట్టి గ్రహించితిని. దానిచూచిన దేశీయమహాసభ్యులంద యును గూడ నటులే గ్రహించురని నేను తలంచెదను.

అతివాదులభావములు తిలకుగారు వెల్లడించిన భావము లుగనే యున్నంతకాలమును సమ్మేళన ముసంభవమనియు దేశీయమహాజన సభావిధానము నోటిపూటలగ నెగ్గడక స్పష్టముగ లిఖితములముగ నుద్దేశవలయుననియును ఆయాసభలు ప్రతినెఱుగుగా నెన్నుకొనకలసినవారి యొగ్గెతలుసంఖ్య నిర్ధారణ చేయుదవలయుననియు తలంచుచు నేను దిశంబరు 9 వ తేదీని పూనానగరమునందే బయలుదేరితిని.

తిలకుగారికిని నాన జరిగిన సంభాషణము వెల్లడికా బలెనని నేనెన్నుచును కొలయుండలేదని నేను ధారాశయముగ నుడువగలను. కాననే నేను మాకుజరిగిన సంభాషణకు సంగ్రహముచూపచే పత్రమునుప్రాసించితిని. మియును నాకారణముననే ఘోషకలేగారు బాబూ భూపేంద్రనాథ బాసుగారికి ప్రాసిన లేఖనుగూడ రహస్యముగనంచ గోరిరి. ఇపుడు గోఖలేగారా సంభాషణమును ప్రకటించుట సమంజసమని తలంచిరి. ఆయన అట్లుతలంచుట కామున యొసంగిన కారణముల నాయన చెప్పి నట్లు నేను ప్రకటించెదను. ఆయన నాకంతుల కనుమతి నొసంగిరి. ఆయన ఇటులప్రాసించి. "మొదట న మృత బ బారు క్షత్రికల నీవిషయమాడే పింపబడినపుడు నే నుదాసీనభావ మును వహించుటయే యుక్తమని తలచితిని. పిమ్మట నావిషయమున తిలకుగారు నాకొక లేఖనుప్రాసించి, దానికినేను ప్రత్యుత్తరమొసంగుటతో మాకుపురకునుకొన్ని యుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగివి. వాని నాయన ప్రకటించుతలంపుతోడనే నాకు ప్రాసించియును. ప్రకటించిందో చాలసందిగ్ధములు త్రియుండునుగాని ఆయనవానిని ప్రకటించుటకుయే యుక్తమని తలంచిరి. నేను బాబూ భూపేంద్రనాథ బాసుగారికా లేఖను ప్రాయశఃపతన చేసి తిలకుగారిని చీకటి పోటుపొడిచితిని. ఆయన పత్రికలకేసరియును మహారాష్ట్రయును ఘోషింప సాగివి. అందులోనేనీ ప్రాయశఃపతిగానంత తీవ్రముగ నేరమును నావైమోపి ప్రాయశఃపతి నేనుచాలవర కోపికబడినితి గాని ఇక నెంతమాత్ర మొద్దలేదు!!

చెన్నై పురి 15-2-15. యెస్. నుబ్బారావు.

కాలమానసితి. — నన్ను నిధికోష్ఠానికి 27-2-15 మార్చు. అభిమాన్వసితి 69-2 మార్చు.

దీపముల వేళ. — నేకురేపు ఎల్లుడిసా నంకాలము 6-44 గంటలప దీపములు వెలిగింపవలయును.

ప్రాఫెసర్ పి. గెడ్డినగారు. — మీరు కడవినశనివారము నాటిరాత్రి చెన్నై పురినందే బెంగళూరునకు బయలుదేరితి.

వై. ఎమ్. ఎస్. పుట్ట బోల్ టోర్న మెంటు. — క్రైస్తవకళాశాల వారొకప్రక్కను, ఇంజనీరింగు కాలేజీవారొక ప్రక్కను ఆడినయాటలో నుభయకత్తులవారును సమానమైరి.

కలకత్తామెయిలు. — రై చాలస్యముగా వచ్చును. కాబట్టి దానిలోవచ్చెడిబాబులు మొదలైనవి నేడపరాహ్నము 8-30 గంటలకు బట్వాడా చేయబడవచ్చునని చెన్నై పురి పోస్టల్ ధికారులు తెలియజేయుచున్నారు.

పోస్టు నోటీసు. — కాలబోనుండి దర్శనమిడుగా "ఉమ్ ప్లస్" స్త్రీమరుమీద దక్షిణాఫ్రికాకు బాబులు మొదలైనవి పంపెడికార్యము ఇక్కడి జనరల్ పోస్టాఫీసులో 18-వ తేది సాయంకాలము 4-45 గంటలకు ముగించి చేయబడును.

మదరాసు పార్లమెంటు. — మొన్న సాయంకాల మీ ప్రతిష్ఠాపనము సాఫీంపబడెను. బిసెంటుదొర సానిగారు నాయకురాలుగ నెన్నుకొనబడిరి. మార్చి నెల 6 వ తేది యప రాష్ట్రముకి గంటలకు ప్రారంభసభ ప్రొందవ యువజనసంఘ భవనమున సమావేశమగును.

వై. ఎమ్. సి. పి. బతులూట. — రాజధాని కళాశాల పక్షమున నాగరాజును పచ్చయప్ప కళాశాల పక్షమున గజపతిరావును, ఆడినకట్టడపటియాటలో గజపతి రావు నాగరాజును సులభముగా నొడిచి జయించెను. కాబట్టి వై. ఎమ్. సి. పి. బహుమాన పాత్రులనీకెయ్యక బడును.

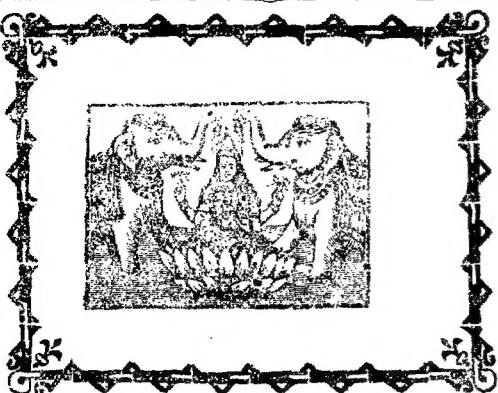
మధుర యూనియను. — వచ్చెడి శనివారము నాడు రాజధాని కళాశాలభవనమున జరుగు సాంఘికసమావేశము లో పి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, బి.పి. బి.ఎల్. గారు ట్రీగ్గి యుద్ధమునుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు. రావుబహదూర్ ఎస్. రామస్వామయ్యంగారు రంగునాధిపత్యము వహించెదరు.

పోస్టు బహుమతులు. — 1913-వ సం॥ ము దినం బరునెల 19-వ తేదీని పెరంబూరునందలి ఎమ్. అండు ఎస్. ఎమ్. రయల్స్ వర్కు-షాత్రలలో జరగినకొమ్మికి సంబంధించిన కేసులో సాక్షులు చేసినందుకు గాను కే. ఆర్. సీతారామయ్యగారికిని, టి. పి. శ్రీనివాసరావువారిగారికిని, నూరేసి రూప్యముల బహుమతులిచ్చుట కంగీకరింపబడినది.

జ్యూలియన్ సిజరునాటకము. — కడవినశనివారము సాయంకాలము సం పూర్ణ సభాసమైతి గా నా న్యాయ యమూర్తి టి. బి. శేషగిరయ్యగారి యెదుట నుచుని విలాస సభవారు జ్యూలియను సిజరునాటకము నాంగ్లేయమున ప్రక ర్పించిరి. ప్రదర్శనము మనోహరముగానుండెను. కేసీయస్, మార్క్ అన్టోనీ వేషధారు లగ్రగవలెను.

క్రికెట్ మైదాన రికరెండ్ ఫాదర్ జే. డి. డబ్లియూ సువెర్ గారు. — కడవిన శనివారమునాడు చనిపోయిన వీర్ కళేబర పేటిక నేడు తెల్లవారి జంబూమిపుత్రినుండి సెయింట్ మేరీస్ బోమన్ కెథాలిక్ కెఫెడ్రలునకు తీసికొనిపోబడెను. అక్కడ మదరాసాక్విలిషప్పు మొదలగువారు మత్తకర్తయు జరపిన పిమ్మట ఆ పేటిక భూస్థాపనార్థము రక్షకభటుసమేతము తిరుచనాపల్లికి పంపబడును.

చెన్నై పురి ప్రొందవ క్రైస్తవ సంఘము. — నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు చింతాడిపేటయందలి సత్యనాథన్ మిమోయియచీలో నీసంఘమువారి యాజ మాన్యముక్రింద నొక సాన్యజనకీర్తిసభ సమావేశమగును. గౌ దినానబహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికట్టుపిల్లే ఎమ్. పి. ఎల్. ఎల్. బి., గారుకీర్తి ప్రొందవ క్రైస్తవ సహకారమును గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 16 వ తేదీ

మంగళవారము.

జర్మనీ దుస్థితి

ఆరంభ శూరత్వము అనర్థదాయకము. పద రుబోతు లెల్లప్పుడును వ్యర్థము. బలములేనివోట బలముకలదని ప్రకటించుకొనుట పనికి మాలినత సము. ఈమాటల కన్నిటికిని నిన్నటిదినము అన్ని విద్యలకు నాలయమై యుండిన జర్మనీరాష్ట్రము నేటిదినము నిదర్శనమై యుండుట మానవగౌర వాభివృద్ధి కభిలషించు సర్వజనములకును చింతా వహము. ఒక్కపడికట్టునుండి మరియొక్క పడికట్టు నకువలె జర్మనీ యధోమాఖమున దిగుచు అగాధ మగు కల్లములోనికి గభిలునడుమికి అదృశ్యము కానుండు స్థితికి వచ్చుచున్నది. ఫ్రెంచి రాజధా నిని, కలేను, ఎప్రిసును పశ్చిమమున పట్టుకొనుట కొనర్చిన ప్రయత్నములును. వార్సాను, తూర్పున పట్టుకొన నొనర్చిన ప్రయత్నములును నిష్ఫలము ములుకాగా సముద్రముమీద దొంగతనముగా పోయి ఆంగ్ల కేపులను దాకుటకల్గెనుపోగా నాకా విమానములచే ఆంగ్లల భయకంపితమున జేయు ప్రగల్భము వట్టిమాటయైనిల్చి, జర్మనీశత్రువులగు బ్రిటనుల వ్యాపార నౌకలను సముద్రాంతరాము లచే ముంచుట తీర్మానించి కొన్నిటిని ముంచుట మా చదువరులు వినియున్నారు! దీనికిని ప్రతీకార ముకలుగక పోదని ఇదివరకొక పర్యాయము వ్రాసితిమి. కలిగినదనుటకు ఇప్పుడు జర్మనీసము ద్రాంతగ్రాముల హడావడి లేకుండుటయే తార్కాణము. కాని బెదరింపులను మాత్రము జర్మనీపద లలేదు. శత్రు సముద్రములలోనికి ఏవ్యాపార నావపచ్చినను సరియే, అందులో నేడేకపురజలు స్పనుమానె, ముంచి నైచెదమని జర్మనీపట్టుపట్టి ప్రకటించు చున్నది. ఈప్రకటనకు నాంగ్లభయ పడియుండలేదు. భయపడియుండలేదు సరికదా! తగిన ప్రాయశ్చిత్తమును జర్మనీకి చేయువారై నారు. ఎన్నడో ఎచ్చటనో సిద్ధమగు చుండు జర్మనీ విమానములు ఆంగ్ల భూమి పైకి మిడుతలదండువలె ఏతెంచునని లోకమునకు జర్మనీశ్రమ గల్పించుచుండగానే ఆంగ్లవైమానికబలము బయలుదేరి చేయతగిన శాస్త్రచేసియే వచ్చినది. తమ సముద్రవ్యాపారమును జర్మనీవారు స్తంభింపజేయుదుమని మాటలాడుకొనుచుండగనే వారియాధారములను విధ్వంసముచేయుట ధర్మ మనుటను గ్రహించి మిత్రమండలివారు ఆపనికి నాయత్తపడినారు. ఇదివరలో వచ్చిన వార్తల యందు జర్మనీవారు జబ్బుగువద్దను తలెప్పింతము లను బలములను చేర్చుకొనుచున్నారనియు సము ద్రాంతగ్రాములనుకట్టి సిద్ధముచేయుచున్నారనియు మనము వినియేయున్నాము. జెప్పెలినుసంరక్షణ స్థానములలో మొదలు జర్మనీవారు బెల్జియము పశ్చిమతీరమున సిద్ధపరచుకొన ప్రయత్నించినా రనుట లోకమెరుగును. ఈపని కొంత జరిగినదని కాబోలును పెల్లుబి జర్మనీవారు మరల ధంకా

కొట్ట నారంభించినారు. దానితో మొన్న పండ్రెం డవతేదిన ముప్పుదినాలుగు ఆంగ్ల విమానములు ముండుగుండులతో ఇంగ్లాండులోనుండి బయలు దేరి జీబుగ్గు ఆస్టెండులపై గుండ్లు వైచి చేయవల సినంత చేరుపుచేసి సురక్షితముగా తమస్థానమునకు మరలివచ్చినవి. నేటివార్తలలో నొకవార్త ఇదే రీతిని ఫ్రెంచి యుద్ధవైమానికు లొనర్చుచుండు మహాసాహసములను వర్ణించుచున్నది. ఒకటిరెండు విమానములు ఫ్రెంచివానివి జర్మనువైమానికుల నణచుమాట యట్లుండ ఫ్రెంచి వైమానికవైస్య ము కొంతదన్నిర్గునుండి బయలుదేరిపోయి జీబు గ్గు ఆస్టెండులలో వైనికనివేళనములపైనను వైస్య ములమీదను బాంబులువైచి వచ్చియుండుట విను చున్నాము. ఈకథయంతయు వినగా వినగా క్రమ క్రమముగా జర్మనీకి దినదినమును నిరాశ పెరిగి పోవుచున్నది యుద్ధమున వ్యాపారనౌకలు తట స్థరాష్ట్రముల కెండాలెత్తికొని తమశత్రువులబారి నుండి తప్పించుకొనుట యంగీకృతమయియున్నది. ఎక్సెల్ యుద్ధనౌకయైయుండియును ఆవిధముగా మిత్రమండలి నావలను మోసముచేయుట మాచ దువరు లెరుగుదురు. వ్యాపారనౌక తటస్థరాష్ట్రపు తెక్సె-మెల్లినప్పుడు అనుమానము జనించినని దానిని నిలుచునట్లునర్చి పరీక్షించి ముంచివే యుటకు ఎవటివాడి అధికారముకలదు. అట్టిఅధికారమును వినియోగించుకొను శక్తికలదేని యుద్ధ ప్రసక్తికల రాష్ట్రము తటస్థమగు తెక్సె-ముగల నావలను ఆపుటను వీలున్నది. లేనియెడల శత్రు వ్యాపారమును స్తంభింపజేయుటకు ఎడమేలేదు. ఇంగ్లీషు నౌకాదళముతో జర్మను నౌకాదళము తలపడి ఫలాఫలములు బయటపడువరకు జర్మనీకి చేరిన పెద్ద యుద్ధనావలు అనగా నీటిపైనగన్పించు యుద్ధనావలు బయటికివచ్చుమార్గమేలేదు. జరుగ వలసినపనియంతయు, బ్రిటిషువారు ఈలోపుగా వీనిని నిరుపయోగములు కావించకుండినచో, సము ద్రాంతగ్రాములచే నడువవలసియున్నది. సము ద్రాంతగ్రాములు వచ్చుచున్నాము నిలుపుడు అను నంతలోగా వ్యాపారనౌకలు బయలుదేరి నెడలి యైనపోగలవు. పెక్కురికివానినే ముంచివేయనైనముం చివేయగలవు. ఈకారణములచేత జర్మనీకివీమిచేయు టకును పాలుపోలేదు. ఏదో మరియొకకలవరము పెట్టి చూతమని నిన్నటివార్తలలో నొకదాని ననుసరించి మరియొకమారు తటస్థ రాష్ట్రములకు హెచ్చరిక ప్రకటించినది. అందులో నొకక్రొత్త పేరాచేర్చినది. "గ్రేటుబ్రిటను తటస్థ రాష్ట్రముల తెక్సె-మును ఉపయోగించుట న్యాయమనుచు న్నుది. మాకు తెలిసియుండు దానినిజటి మాసము ద్రాంతగ్రాములను ఎదిరించు నిమిత్తము ఆంగ్ల వ్యాపార నావలలో నాయుధము లమర్చబడియు న్నువి. అందుచేత నివియుద్ధనావలే యగుచున్నవి. కావున తటస్థరాష్ట్రముల నావలు ఇంగ్లాండు ఐర్లం డప్రాంతముల సముద్రములలో సంచరించునెడల యుద్ధభూమిలో సంచరించునట్లే యెన్నుకొనవల యును" అను నిత్యాది వాక్కులు ఇంగ్లాండునకు, మేమిదివరకు వ్రాసినరీతిని, ఏమాత్రపు హాని కలుగ చేయజాలవు. ఇవిజర్మనీ లాభమునకు జర్మ నీఅనుకూలమునకే వ్యతిరేకములు. ఇప్పుటికి అమెరికావారికి జర్మనీపై బాగుగా వ్యతిరేకభావ మువలయున్నది. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు ఇం గ్లాండు జర్మనీలకు రెంటికిని హెచ్చరిక నిచ్చినారు. ఇంగ్లాండుకు ఇచ్చిన హెచ్చరికలో అనవసరముగా అమెరికావారి తెక్సె-ము నుపయోగించుటచే భేద ముకెలియక అమెరికా ప్రజలును, ధనమునునష్ట మైనయెడల ఇంగ్లాండునకు జవాబుదారి యుండ గలదనివాకొనబడియున్నది. జర్మనీకినిచ్చిన హెచ్చ

రిక బలవత్తరముగా నుండి విరోధము గలుగునని నూచించుచున్నది. జర్మనీ అమెరికాలలో నీహెచ్చ రికల విషయమున మహాతీక్షణచర్చలు జరుగు చున్నవి. పత్రికలు ఒకరాష్ట్రముపై మరియొకరా ష్రమును పురికొల్పుచున్నవి. జర్మనీ ప్రత్యుత్త రము తీవ్రముగా నియ్యకున్నను అమెరికాతెక్సె-మును మరియెవ్వరు నుపయోగింప కుండునంత వరకు అమెరికా నావలకు జవాబుదారి నంగీకరిం చుటలేదని మాత్రము తెలుపునను కొనుచు న్నారు. జర్మనీకొరకు అమెరికారాష్ట్రము ఇప్పుడు సముద్రముల యజమానియైయుండ నాంగ్ల భూమికి వ్యతిరేకముగా నిదివరకుగల సంధులనెల్లను శ్రేం చివైచుననుట కల్ల. ఆంగ్ల వ్యాపారము నణచుటకు తోపుడుననుట శ్రమ. జర్మనీ తానొనమాటలను తానే మ్రింగుకొననై మ్రింగుకొనవలెను. లేకున్న అమెరికాతో గూడ యుద్ధము ప్రకటించి నెట్టియె త్తివడిగిది పోరనైన పోరవలయును. తమవ్యాపా రము చెడపుకొనుట కెవ్వరును నంగీకరింపరు. అందులో అమెరికా అంగీకరింపనేయంగీకరింపదు. విల్సనుగారు జర్మను నావలను కొనవలయునని యాలోచించి ప్రజాభిప్రాయము వ్యతిరేకమగుటచే నిలచిపోయిరి. యుద్ధము కలిగినేని తమకేపులలో నుండు జర్మను యుద్ధనావలెల్లయును తమవియే యైపోవును. ఆంగ్లభూమిలో మైత్రియగుటచేత తమవ్యాపార మెప్పటియట్లునే యుండును. జర్మనీ చేసికొను తప్పులు జర్మనీకే ముప్పులగుచున్నవి. ఇంత ముప్పులు వాటిల్లజేయుచుండు కేయిజరు నిరంకుశుని హృదయ మెట్లు కొట్టుకొనుచున్నదో!

ఫిల్లి

వైస్రాయిగారికి వచ్చిన

యుద్ధ వార్తలు.

ఫిల్లి ఫిబ్రవరి 16:— బ్రిటిషు విమానములు బెల్జియను తీరమునందలి కట్టణములపై బాంబులను వేసినవి. జీబ్రాల్టర్ కేపులో జర్మనీవారు సబ్ మెర్లనులను నిలువ చేయకుండ చే యుటకు బ్రిటిషు విమానములు జీబ్రాల్టర్ కేపుపై బాంబులు వేసినవి. రైలుకేటగొప్పవ్యయము కలిగినదట. ఆస్టెండు రైలుస్టేషను నాశనమైనదట. ఇతరపట్టణములలో జర్మనులు ఫిరంగులువెట్టిన ప్రదేశములమీద, పవరుపైనుల మీదకూడ బాంబులువేసినవి. ఈపనిని మొత్తము 34 విమానములు చేసినవి. వైమానికులందరూ సురక్షితముగ తిరిగివచ్చిరి. 34 విమానము లును ఇంగ్లీషుతీరమున ఒక్కమారు బయలుదేరి పట్టణవలె సము ద్రము మీదుగ యెగిరిపోయినవని ఒకవిలేఖరి వ్రాసెను.

జర్మనీకి అమెరికావారి బాట.

ఇంగ్లాండు చుట్టునున్న సముద్రముయొద్దరంగముగ ప్రక టించినదన ఆప్రాంతములలో గల్గెయూ ణము చేయు తటస్థదేశముల కర్తక నావలనుకూడా కా నొక ప్పుడు ముంచివేయుట తటస్థింపనవచ్చును. అని జర్మనీవారు ప్రకటించిన వానికి, అమెరికావారు నడి సము ద్రములో జర్మను యుద్ధనావలు అమెరికను కర్తకనావలను ముంచిధన నష్టమును ప్రాణనష్టమును గలిగియు పక్షిమున జర్మను దొర తనమువారు అందుకు జవాబుదారి కావలెను. అమెరికను నా వలకు, అమెరికనుల ప్రాణములకు నష్టము కలుగకుండ చేయు టకు దొరతనమువారు అవసరమైన పనిని చేయుదురు. అని జర్మనీకి తెలిసిరి.

ఫ్రాన్సులోని యుద్ధము

వాస్ జెన్ లో ఫ్రెంచివైనికులు జర్మనుల చేతిలో నున్న ఒక గట్టను పట్టుకొనిరి. దీనిని పట్టుకొనుటకు యుద్ధము చేయుచుండ మందువిఫలతముగ కురియుచుండెను. ఫ్రెంచిసేనకు కొద్దిసప్తము కలిగినది.

వార్సాయుద్ధము.

వార్సాప్రాంతముల జరుగుచున్న యుద్ధములో జర్మను సేనలొయిపుటికి 40 వేలమంది చనిపోయిరి. అని ఫ్రెంచివారు ప్రకటించిరి.

లాహోరు ఫిబ్రవరి 15:—నీ అంశం యం. గజెట్
పత్రిక ఉంచవలసిలేఖరి యొక్కించివాస్తవం తెలిపెను:— ఈ
వాస్తవం “జెయిల్ మెయిలు” పత్రిక న్యాయాధ్యక్ష విలేఖరి
వలెపెను:— “విల్ హెల్మిస్” జేను వివాదానుకొంత
కాలము అపియంచవలసినదని అమెరికా దొరతనమువాస్తవం
ఇంగ్లండు దొరతనమువారిని కోరి. దీనికి కారణముమనగా?
విల్ హెల్మిస్ లో సుభుజైన కంపెనీ వారు వాస్తవ
మును ఇంగ్లండులో అమెరికన్ రాయబారి వ్యాపార కోర్టువానికి
తెలుపుదురు.

బుర్గు-

సినియోలోని తురుష్కలపై నిరులు బ్రటిషువారిచే హతులగుట.

లండను ఫిబ్రవరి 16:- సినియో ద్వీపకల్పమునందు టూన్ న పురములందు బ్రటిషువారు గొందరుగిరి 200 తురుష్కలపై వాకస్మికముగబడిరి. తురుష్కలు టూన్ పైబడుటకు బ్రయత్నములు చేయుచుండిరి. తురుష్కలు నాశనముగావించి బడిరి. రంగమున 60 మంది పడియుండిరి. కత్తువుల బిడారమును వస్తుసామగ్రియు నాశనముచేయబడెను. మనలో నొక యుద్ధాట గాయముబడినెను. మరియొకడు హతుడయ్యెను. ఈ ప్రదేశము సందర్శించి బడియుండలేదనకొని యొక జర్మనీ వాడు 50 తురుష్కలతో నీ ప్రదేశమున బోకోధింప వచ్చెను గాన 200 ఈజిప్తువారలు సంక్షింపుచున్నారని తెలియగానే వెనుకకుపోయెను.

మాంటినిగ్రో.

ఆస్ట్రియా వైమానికులు

మాంటినిగ్రో రాజకుటుంబముపై దాడి ఫిరంగిని వేయుట
లండను ఫిబ్రవరి 15:- మాంటినిగ్రోలోని కాటన్ బ్రాండు నుండి యాక్రిడితంతివాస్తవమయ్యెను. మాంటినిగ్రో దేశపు రాజకుటుంబము శతకాలముగా నివసించుచున్న భవనముపై ఆస్ట్రియా వైమానికులు దాడిచేసి, రాణియు, రాజమారులు, రాకుమార్తెయు విమానములను చూచుటకు బయటరాగా, వైసుండి తుపాక్షలు వేయబడినవి. వీరినందఱును నేరవలు పడినవి. దైవకళముచే, నెవరిని దెబ్బకగులలేదు.

గిర్గు

తురుష్కలకు గ్రీకులకును మనస్పర్షలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 16:- ఏభవ్య తురుష్కలకును గ్రీకులకును పోరాటము గలగవలసినదే కాని కొంచెములో దప్పిపోయెనని తెలియుచున్నది. గ్రాండువశీరుగారు నప్తమున యాత్రియకపోయినవో 24 గంటలలో కాక్ స్టాంటినిపిలు నుండి వెడలిపోవుదనని గ్రీకువారి మంత్రి చెప్పెను. గ్రాండు వశీరుగారు సందిగ్ధముగ జవాబునిచ్చెను. గ్రాండు వశీరుగారు ప్రాతి మూలకము నియ్యింప వాను 24 గంటలలో వెడలి పోవుదనని గ్రీకువారి మంత్రిమరల చెప్పెను. అందుపై వశీరుగారు వెంటనే వారి కోరికను తెల్పించిరి.

పోలండు

పోల్యాండుకు కొత్త రాజు.

లాహోరు ఫిబ్రవరి 15:- "మున్షింగుపోర్టు" పత్రికకు వెల్లెగ్రాడ్ నిత్యరి యావాస్తవమనిపినాడు:- పోర్టు బర్ల ఆస్ట్రియాకు ఆసుక్రీ ష్యూగాని ఆస్ట్రియా దేశములో నున్న పోల్యాండుకు రాజుగా యేర్పాటుచేతురు. ఈయనకు పూర్వపు పోల్యాండు రాజులలో దూరపుబంధుత్వము కలదు. కొద్దిగోడలలో కాకోనగరములో వీరికి పట్టాభిషేకము జరుగును. జర్మనీవారు పోల్యాండునుకూడ తమచే పాలించవలెనని చేయుచున్న ప్రయత్నములకు ప్రతిగా యిది ఆస్ట్రియా వారుచేసిన యొక్క ఇతనిని రాజుగా ఏర్పరచుటవలన పోలులు తమ పక్షమునకు కత్తురను నమ్మకముకూడ ఆస్ట్రియనులకు కలదు.

దక్షిణహిందూస్థానము

తిరువాన్కూరు సంస్థానము.

తిరువాన్కూరు ఫిబ్రవరి 15:- తిరువాన్కూరు సంస్థాన ముముక్క ప్రభుత్వధినిగ్రహణ చేసినధ్యక్షాన్నిము 12 గంటలవేళతోనహాల్లో దివానుగారు ప్రారంభించిరి. ఇది పనునొక దనసమావేశము దివానుగావయ్య క్రియకముగు ఉపన్యాసము నిచ్చిరి. వర్ణములు దీనినిని హాజరొకరిగిరి. హాల్కొత్తగా విద్యుద్దీప్తములతోను పంకాల్లోను అమర్చబడినవి. సంస్థానము నందలి నొప్ప ఉద్యోగులతోను, యెంబ్బతోను, పౌరువులతోను సభాసభము నిండిపోయెను. బ్రటిషువారిదెంటుగూడ వచ్చెను. దివానుగారి ఉపన్యాసము లాసంస్థానముముక్క పదవిసంపదకర్తపు పరిపాలనను, సంస్థానముముక్క ఆరాయ వ్యయములను, వస్తువు గారు సంస్థానము దర్శించుటను, యుద్ధమును, సభామందిరములో పత్రికాప్రతినిధులకు ప్రత్యేక మొక గదిని ఏర్పాటుటను గూర్చియు తెలిపిరి. 1 గంటకు సభసరిగిరి. సోది. తిరిగి రేపునసమావేశమగును. నెంబర్ల కొరతమువారికి తెలుపవలసిన విషయములను తెలుపుదురు.

సభ్యులెన్నకొనుట.

తిరువాన్కూరు ఫిబ్రవరి 15:- తిరువాన్కూరు శాసనసభలో సభ్యులుగవచ్చు పి. కే. కేశవశర్మగారి సభ్యత్వము అయిపోయినందున టి. కె. వేణుశర్మ బి. ఏ. బి.ఎల్ గారిని యెన్నుకొనిరి.

బొంబాయి

పురనిర్మాణము

ప్రాఫెసర్ గిడ్డెన్ గారు.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 15:- ప్రాఫెసర్ గిడ్డెన్ గారు పురనిర్మాణసంబంధమగుపటములనురాకలవెల్లో బొంబాయి యందుప్రదర్శించును. ఈ పురనిర్మాణమునకు తగిన యేర్పాటులు చేయుటకు బొంబాయి నొరతమువారు ఒకసభ్యము నేర్పరిచిరి. దీనికి సర్ ఫిరోజిషా మెహతాగారు అధ్యక్షులు. ఈ సభ్యములో అధికారులును, అసభ్యులును మొత్తము 9 మంది సభ్యులకలరు. వీరిలో సర్ ఇబ్రహీం రహీంతుల్లా ఆనరయర్ రాంజీ, సర్ హాలచంద్రకృష్ణ, కాడో, వాచా, పి. ఆల్. ఆర్. ఏ. యం. టాడ్, చార్లర్ టర్నర్, బి. డబ్లియూ. కిసన్ గార్లు కలరు. కిసన్ గారు యాసంఘమునకు సెక్రటరీగ నుండురు.

అప్రమాదముచేసి సాక్ష్యమిచ్చుట

పూనా ఫిబ్రవరి 15:- పూనాలో మత్తములవ్యాపారముచేయు మోహనుబాలికాను అనుబంధము, కృష్ణదీ గజేంద్రకరు అనునతడును, ఆచారీ మేజిస్ట్రేటు కెప్తెను మహమ్మద్ఖాను అనునతడును, పూనా డిస్ట్రిక్టు జడ్జిగారి యెదుట దొంగప్రమాణముచేసి, తప్పుసాక్ష్యముచేసిరి. ఇందువలన వీరు ముగ్గురును పూనాజైల్లోను కలెక్టరు గార్డుగారివలన విచారింప బడుచున్నారని ఈ కేసులో విచారణ చేసు ప్రారంభమైనది. మొదటిముద్రాయి పూనా పురపాలక సంఘములో సభ్యుడుగ నెన్నకొనబడెను. భాగావాయి అను నాట ఓటిచ్చినట్లు, ఒకకాగితముపై దొంగ ప్రేమిద్ర చేయబడినది. కాని, నిజముగ భాగావాయి 9 సంవత్సరముల క్రిందటనే చనిపోయినది. కావున శ్రేణిముద్ర మున్నగునవి కల్పించబడినవి కాని నిజము కాదు. ఈవిషయము పోలీసువారి విచారణకు వచ్చినది. దానిపై శ్రేణిముద్ర కల్పించబడినట్లు తేలినది. జనార్దన సోమనాథనాయకు అనువాని శ్రేణిముద్ర ననుసరించుచున్నదట. ముద్దాయిలు ముగ్గురు ప్రమాణములు చేసి, భాగావాయి శ్రేణిముద్రను శ్రేణిపెట్టెను, తాము చేయుచుండగా చూచినట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి. కేసులో సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడినది.

ప్రాంతపు బ్యాంకు సాంవత్సరికసభ

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 15:- నేటివిధ్యాన్నాము ప్రాంతపు బ్యాంకుయొక్క సాంవత్సరికసభజరిగినది. వీరికి 9 వేలరూపాయల లాభమువచ్చినది. ఈసామ్యము భాగస్వాములకుపంచి పెట్టకుండ ముందుసంకల్ప భాతావచేర్చబడును. మధ్యరాష్ట్రము లలో ధనికుడగు సామకారోకరు వీరికి లక్ష యెంబదివేలరూపాయల నివ్వకలసియున్నది. ఇతనిపై దావాచేయుటకు, డైరెక్టరులు నిశ్చయించిరి. సాంవత్సరిక రిపోర్టును సభ్యులంగీకరించిరి. బ్యాంకుయొక్క నితిగతులనుగురించి చైర్మను, వాజి ఉసఫ్ గార్లు తెలియజెప్పిరి:- ఇండియను స్టీన్ బ్యాంకు భాగములను కొనుటకు మేముయద్దరకు బయల్పడితిమి. వారిద్దరు వివాలాతినట్లు చెప్పుచున్నారు. ఈసామ్య వచ్చువా లేదాముని అతురముగవచ్చుది బ్యాంకును మూసివేయ వలసినదని, భాగస్వాములలో నొకరుచెప్పిరి. కాని ఇట్లుచేయుట నెంతయు అవ్యక్తము. సంగతులుతెలియక వాట్లనిరి. భాగస్వాముల లాభసభ్యము లాలోచించి చెప్పలేదు.

కలకత్తా

ముసల్మానుసారా బొంబాయికేసు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 15:- ఈకేసులో నరేంద్రనాథసేను గుప్తాయను నతనిని చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రత్యేక విచారణకై పంపించిరి. ఈకేసుకు విచారించుటకు న్యాయ మూర్తులను ఏర్పాటు చేయవలసినదయ్యెను, కేసు ఏదేని విచారింపబడునది నిర్ణయించేయవలసినదయ్యెను. తొలిసభ్యులలోపక్షమున సర్ ఎన్. బి. నేన్టాగారు మధ్యవ్యాప్తముగా రిమెడ్యరభా న్నుచేసిరి. ముసల్మానుసారా మహాలితు బొంబాయికేసులుచూర్చి చేయబడెను. ఈప్రదర్శనమువలన పోలీసు పాడుకానివేటిలు ఒకడుచనిపోయెను. చాలమందిపోలీసువాడికి దెబ్బబులిగినవి. లాంగుఫోర్డుకేసుగారు ముద్దయిపక్షమున కేసునునడుపుదురు.

కేసుకు సంబంధించిన కౌగితములు మున్నగునవి తుక్కిరియారనే వచ్చినట్లును, అందుచే మార్చి మొదటి తేదీకి ముందుగా తాము సిద్ధముగ నుండజాలమనియు వీరు తెలియజెప్పకొనగా, మార్చి 8వ తేదీని కేసువిచారణ ప్రారంభించబడునని న్యాయమూర్తి గారు నిర్ణయించిరి.

బండిపోటు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 15:- ఇటీవల టుర్గిగ్రామ్ జమీన్దారు గారి యింటిలో బండిపోటు జరిగినది. దీనిని గౌరవనీయులవలె కనపడుచున్న 50 విద్యార్థులుకొనెరి. నుమారు 60 వేలరూపాయలు పోయినవి. బండిపోటుకు రాజకీయ ప్రయోజనములవలన జరిగినట్లు తెలచుచున్నారు. దీని సంబంధములో యిప్పటికి పోలీసువారు ఇంట్లోమీడియెను. రెండవ సంగత్యపు వూరులో చదువుచున్న యిద్దరు విద్యార్థులను అరెస్టుచేసిరి. వీరిని రంగపూరు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు సెల్లంగారి యెదుట పెట్టిరి. రిమాండు యిచ్చి తెలుములో వేసిరి. పోలీసువారు బండిపోటును గురించి యింకను, ఆహాక్షిలు లాగుచున్నారు. ఈ కేసును పరిశోధించుటకు డి. ఫ్ర్యాజీ ఇ. న. షెక్ట్ ర్ జె. న. ర. ల్ షా. డె. వ. గారు పనిచేయుచున్నారు.

గార్డెనురీచి బండిపోటు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 15:- గార్డెనురీచిబడ్డ బండిలోనుండి బర్ల అందుకంకెనీవారిని 18 వేల రూపాయలను దోచికొని పోయిరి. ఈసందర్భమున 5 గురు బంగా యువకులు పట్టుకొనబడిరి. 24 వరకాల డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుకొర్టులో, విచారణజరుగువరకు వీరిని, అల్లి పురము జయిలులో రిమాండులో నుంచిరి. దొంగతనముజరిగిన స్థలమునకు దక్షిణము 12 మైళ్ల దూరములో వార్సా పురముకు పోవురోడ్డుమీదనున్న సుబాదిపురమువద్ద బండిబయటనున్నదట. బండివాడులోలనని చెప్పగా, వానినిక్రిందకు త్రోసివేసి దొంగల బండిని తీసికొని పోయిరట. ఈసామ్య యొక్కదెబ్బబడినది జాడతెలియలేదు.

మరికొన్ని వివరములు

దొంగలుబండిని వార్సా పురమువద్దగ వదలివెట్టినతరువాత ఒక గ్రామములోనిశిశ్యు రెండువెట్టెలను కొనిరట. ఈవెట్టెలను వీరుబండిమీదవేసి మొదట దిగివెట్టిన గుట్టపుబండి వద్దకు తీసికొని వచ్చిరి. వీరుకోట్లను, వెండిని వీరిలోవేసి నదిదగ్గరకు తీసికొనిపోయిరి. అక్కడనుండి వీరు పడవమీదనెక్కి పారిపోయిరి.

శత్రువులతో వ్యాపారము.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 15:- శత్రుదండమునకు మూడవచార్ల సందర్భములోనే శత్రువిధించుదమని కలకత్తా పైకొర్టులో నేడు న్యాయమూర్తులు, బిలిక్ర పు గ్రీయర్లుగార్లు తెలియజేసిరి. జరిమానా వేయరూపాయలతో తగ్గించుటకు, నూడ నిశ్చయించుకొంటిమని తెలిపిరి. ముద్దాయిశత్రువులతో వ్యాపారము చేసిన సందర్భమున శిక్షించబడినాడు.

గవర్నరు గారి సంచారము.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 16:- శత్రుదండమునకు గవర్నరు గారు 28 వ తేదీని కలకత్తానుండి ఢిల్లీకి ప్రత్యేకపు పాగబండిలో వెళ్లి మరల 28 వ తేదీన కలకత్తాకు వచ్చెదరు.

సదరఫూటు రాజకీయసాత్య నేరము.

చిటిగాంగు ఫిబ్రవరి 15:- చిటిగాంగు సెషన్సు జడ్జిట్టిడెలుగారు మోదవాంగుప్రభు పొత్తికమండలిసహాయముతో నికేసు విచారణ సాగింపించిరి. నాగేంద్రనాథ రాయయనునతడు పోలీసు వారికి సంగతులను తెలుపుటచే నతనిని చంపవలెనని సత్వేంద్రనాథసేనుని తుపాకితోకాల్చి చంపెనని ఆదిత్యనాథ దత్తసేవానిపై కేసుచేయబడినది. ఫిర్యాదలపక్షమున బి. సి. మిత్రుగారు కేసును ప్రారంభించిరి. నాగేంద్రనాథ రాయసాక్షిబోధులలో నెక్కి ముద్దాయిలన్ని వెంటదించుట లేనవై తుపాకీకాల్చుట మున్నగు సంగతులను వివరించెను.

మాయరాజు కేసు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 15:- న్యాయసంబంధముగు కంప్రాప్తచేదమని వర్తకులకు మోక్షముచేసి శిక్షాస్పృటిలోని 120 లి 420 కేక్షజలప్రకారము నేరములనుచేసిన జాతుసింగు పైలసమవారిపైని తేబడినకేసు తెలిపూరు సెషన్సుకొర్టులో నేడు పరిష్కరింపబడినది. ముద్దాయిలిద్దరును అన్నివిషయ

ములలోను సేరములు చేసిరి ప్రాబ్ధి కలకంఠముగ నిర్దా
రణచేసిరి. వెలసినట్లు 4 సంవత్సరములు కలిపినకమును
5750 రూపాయలు ధనదండమును నిండునకు 2 సంవత్స
రములు కలిపినవరకు 5500 ధనదండము
ను. కుటుంబమున కిద్దరు పుత్రులును చెరిగి పంపవత్సర
ముల వరకుమును చెరిగి పంపవత్సరములు ధనదండమును వ్యా
యాధికారి విధించెను. ధనదండమును కనుగొనచేసి యతింద్ర
నాథచట్టగారికి 1000ను చందీవరణధనముగానికి 3250ను
కాళీచరణధనముగానికి 2000ను ఇయ్యవలెననియును వారిదగాకు
పొల్పడిరి గాని వారికి ప్రతిఫలముగవలెననియును గుర
వ్యాధిధాని తీర్మానించెను.

లాహూరు

ఇనస్పెక్టరునాథు కేసు

కేసువిచారణపట్టు చదుంటు.

లాహూరు ఫిబ్రవరి 15:—పూర్వీకము అను నతడను
భానునింగు అనునతడను, ఇనస్పెక్టరు అమీరునింగును కొట్టి
హత్యచేసి నందినట్లు పట్టుకొనబడి విచారణ పడుచున్నాడు.
పూర్వీకము వా:కొవారుచున్న తిరిగి వచ్చెను. ఇతడు కనుగొన
మారు స్త్రీమరుమిద మనదేశము:కు వచ్చెనట. ఈకేసు అబల్లా
సేవనగొల్పకు కమ్మిటుచేయబడి విచారణపడుచున్నది. ముద్దా
యిలు దోషములు కారని అనేకసంఖ్యలంద కెక్కినముగ తమ
యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. కేసులో తీర్పును గురవలెను.

జిల్లాబ్రాంతు ప్రెరక్షిరు.

ఆపిల్లు దాఖలుచేయుట.

లాహూరు ఫిబ్రవరి 15:—జిల్లాబ్రాంతుకు యిదివరకు
డ్రైక్టరులగునట్లు హరికవికలాలు, ఉమాదాబాగానాండి
సాక్ష్యము పుచ్చుకొనవలసినదని ఇండియన్ కంపెనీఆఫ్
162, 168 సెక్షన్లు ప్రకారము బ్రాంతులో సాక్ష్య నిబంధన
కొనిన కొందరు సెట్టుకొనిన దరఖాస్తుమీద, డ్రైక్టరులవలన
సాక్ష్యము పుచ్చుకొనవలసినదని లా హూరు ఆడ్మినిస్ట్రేషన్
జడ్జి ఫోర్మన్ ఐ. సి ఎస్. గారు ఉత్తరువు చేసి వారు.
దానిమీద హరికవికలాలు, ఉమాదాబాగానాండి ఆపిల్లు
చేసికొనిరి. చీఫ్ క్లర్కులో సర్ ఆల్ ఫ్రెడెరిక్ కింగ్ లోలో రా
ట్టింగునగార్లు దీనిని సేను విచారణమున్నాడు. ఆపిల్లుదాఖల
పక్షమున బాండ్లరు ఓర్వెలుగారు వాదించుచున్నట్లు చెప్పిరి:—
అధికారులవలన లిక్విడేటరులగు సేనుమింగులను మెంగెను,
డిస్సేసిగార్లును, బ్రాంతులకు సంబంధించిన వ్యవహారములో
ప్రజలెక్కువ గౌరవముగ వాచుచున్నార. లిక్విడేటరుకు
భంగముకలుగునని డ్రైక్టరులను విచారణచేయుట మంచిది
కాదని వీరు సమాధానము చెప్పిరి. డ్రైక్టరులను విచారణచే
యించుట కుత్తరువు ఇప్పించుటకు అడ్మినిస్ట్రేషన్ జడ్జిగారియెదుట
దరఖాస్తుచేసిన వారిపక్షమున పెట్టునగారు వాదించుచు, ప్రతి
వాదులు కేసునుగురించి సంకటలను తమకేమియు తెలియజేసి
యుండలేదు చెప్పిరి. ఓర్వెలుగారివాదమును వ్యాయమార్తలు
చాలవరకు విని, అప్పిల్లను దాఖలుచేసికొనిరి ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ జడ్జి
గారు ఉత్తరువుచేసిన విచారణ అధికారులువిచారింపిన, లిక్వి
డేటరుల యభిప్రాయము నకునుగుంచి అనసములేన. అంత
నష్టములేక బ్రాంతుచుమాసిజేయుట కివిచారణసాహాయ్యకారి
కాదను పేతువులచే వ్యాయమార్త వీ అప్పిల్లను దాఖలుచేసి
కొనిరి.

మ. జాబులో ధరలు.

లాహూరు ఫిబ్రవరి 15:—పంజాబులో ఆహారపదార్థ
ముల ధరవిపరీతముగ పెరిగిపోయినది. కడచిన కనీసవారమునాటి
సాయంకాము రైలుకేర్యు సామ్రాజ్ పరిచేయువారు,
నితరపరివాండు సుమారు 10 వేలమంది కలసి "ధరలుపెరిగి
పోవుటవలన కూలిపరివాండు చాల యిబ్బందికి లిగినది. గవ
ర్నమెంటువారు సాహాయ్యముచేయవలెను" అని ప్రార్థనలు
గవర్నరుగారిలో మొరపెట్టెకొనినది. ఇంతకు రెప్రెంటేటివ్ గవ
ర్నరు సర్ మైకోర్ ఓ. డెవెనెర్ గారు సామ్రాజ్ నాడు
జవాబు చెప్పెదమని అట్లు వారులను పంపిజేసిరి.

సి అండు యం. గ. కేట్స్ ప్రతికాల్పి సాయము.

వ్యవసాయదారులు రెండు సంవత్సరముల క్రింద నెల
లానైన అనుకోవనంత ధరకు కొరకు నాకమునుపే పంట
అమ్ముకపోయినది. ఈకారణమువలన ధరలు విపరీతముగ
పెరిగినవి. అధికారులు వెంటనే దీనిని సర్దుబాటు చేయవలెను.
ప్రజల్లు కొంతవరకు రెప్రెంటేటివ్ గవర్నరుగారు ఆలోచించు
చున్నార.

రణరంగమునందలి సిక్కు సైనికులు

లాహూరు ఫిబ్రవరి 15:—యుద్ధములో దెబ్బలుతిరి
వైద్యకాలలోనున్న సిక్కు సైనికుల యువమోగాక్షమై మర
గ్రంథములు కావలసియున్నవి. సర్ మైకోర్ ఓ. డెవెనెర్ గారు
200 గ్రంథములను ఇండియాఆఫీసుకు పంపించిరి. మరి రెండు
వందలగ్రంథములను పంపవలసినదని వీరు గ్రంథముల ముద్రాప
కులను కోరుచున్నారు.

ఆస్తియా జర్మనీదేశపు వస్తువుల

లాహూరు ఫిబ్రవరి 15:—ఆస్తియా జర్మనీదేశముల
ఆస్తియా, జర్మనీదేశముల వస్తువులను, ఈవరకు లాహూరు
కులను హిందూదేశమువలన పంపుచున్నది. ఈవరకు లాహూరు
కులలో మార్పునెలయంబు ప్రవర్తించబడును. ఈవస్తువులవంటి
జనుకదేశములోకూడ తయారుచేయబడు చున్నవి. ఈవస్తువు
లను తయారుచేసినవారు వస్తువులలోకూడ ఆస్తియా, జర్మనీ
దేశముల వస్తువులను చూచుటకై రాగలరు. మార్పునెల మొదటి
తేదీ తరువాత, నీవైద్యకము ప్రారంభించబడును. ప్రదర్శనము
పదిదినములు జరుగును.

రసాయనశాస్త్ర విషయకోశవ్యాసములు

లాహూరు ఫిబ్రవరి 16:—పూర్వీకము కలకత్తా నుండి
మొయిలు రయిలులో నిశ్చితచేయిన శాస్త్రము పి. సి. కేగారు
రసాయనశాస్త్రమునుగర్వి నాలుగువ్యాసముల నొం
గెదరు. అందులో మొదటిరెండును కలము పాఠశాల
విషయకోశవ్యాసములగు నుండును. తక్కిన రెండును సాధా
రణ విషయములకు గూర్చినవిగా నుండును.

ఒక బుదిహోటు జల్లును పట్టుకొనుట.

లాహూరు ఫిబ్రవరి 16:—రాకల్లిండిజిల్లాలో కొందరు
బుదిహోటుదారులను పోలీసువారు పట్టుకొని వాయుధముల
తోడను పట్టుకొనిరి. ఇటీవల నీ జిల్లావ్యాప్త దోరబక్షి యను
గ్రామమున నొక బుగారుపుసనివాసియుంట నొరబడి 5 గురికి
గాయములను కలిగించి పారిపోతు సెట్టుకొనిపోయిరి. అని
జిల్లాబ్రాంతుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లక్నో

జిల్లుగారికి మహమ్మదాబాదురాజాగారి విందు

లక్నో ఫిబ్రవరి 15:—కడచిన కనీసవారమునాడు మహ
మ్మదాబాదురాజాగారు సర్ హర్ షద్ జిల్లుగారికి విందు
చేసిరి. విందు అనేకమంది అతిథులవచ్చిరి.

రాజాబాద్ ప్రకటనము.

జిల్లుగారి ఆలోచనమునుకొనుచు రాజాబాద్ ఇట్లనిరి:—
వాకును, వాకుటుంబములోనివారికిని యిప్పటికి 20 సంవత్సర
ములనుండి బట్టుగారికి స్నేహముగలదు. హిందూదేశము
నందలి కొప్పకలుంబులనుకును, యూరోపియనులనుకు, స్నే
హముచేయుటవలన మంచికలది బట్టుగారు గ్రహించి అట్లు
చేయకొనిరి. ఈ కారణమువలన నేబట్టుగారిని బర్మాతెప్తనెంటు
గవర్నరుగారిపంపుటకు కారణము లేకపోలేదు. బర్మాలో జరుగ
వలసియున్న సంస్కారములను సమర్థతతో చేయగల గవర్నరు
ను పంపవలసి బట్టుగారిని నియమించిరి. బర్మాలో చేయ
వలసినపని చాల కలదు. బట్టుగారు వారికి కిసామర్ద్యములను
చూపి అవసరమగు పనులనున్నటిని జనుప్రదముగ చేయగలరు.

జిల్లుగారి జవాబు.

తమకు మహమ్మదాబాదు రాజాగారికిని, వాకుటుంబ
కులకును గల స్నేహమునుగూర్చి మాట్లాడి తరువాతి బట్టు
గారు ఇట్లనిరి:— నాకు ఇండియాలో లక్నోకలిగింది:ంత
ఆనందము ఇంకొకరికూ వచ్చింపదు. బర్మా వెళ్లుటకుకూడ
నాకు సంతోషముగ నేమియున్నది. కాని నాకు అత్యంత ప్రేమా
స్పదమగు లక్నో పట్టణము బర్మాలో లేదుకదా? యూరోపి
యనులనుకు. ఇండియనులనుకు స్నేహమును అభివృద్ధిచేయు
టకు బట్టుగారిసాని కారకురాలు ఆమె లక్నోరాజుల
నందుకు చాల చిల్లించింది. రాజానాసామె గారు నాకుజాపిక
అభిధిసత్కారమునకును, నేను వారికి అనేకమందములు సమ
ర్పించుచున్నాను.

అస్సాము

సోమగురి మరణము.

పోటకులీ పట్టణమునకు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 15:—సామ్రాజ్ కేయూ నుండి
టాకు సాహాయ్యమేనెరుగవచ్చు పాచ్చి ఎస్. ఫోర్టరు
గారి మరణము గురించి మరికొన్ని వివరములు తెలియ

వచ్చినవి. సోమగురి సోమగురిగారి బంగారాలో
ఫోర్టరు గారున్నార. ఉదయమున, కాకేదాసువచ్చి సోమగు
రిగారిని పరాగ, పి. ఫోర్టరుగారు పరాగవెల్లెమునిరి. ఫోర్టరు
గుగారు పరాగము పడినందున: పి. ఫోర్టరుగారు దెబ్బలుతిరిగి
కలి తరువాత రోటలోనికూలి యొకడు పట్టుకొనుటకు.

బొంబాయి ముససినచాలినసభ.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 15:—బొంబాయినగరమునబాగు
చేయుటకు ఏర్పడినసంఘమువారు చేసినపని గూర్చి బొంబాయి
యమునిసిపాలిటీసభలో సేటిసాయంకామున తిరిగి చర్చజరిగి
మేజర్ లిప్టన్ గారు ఇట్లనిరి:—ఈసంఘము పని ప్రారంభించి
నది. తరువాత పట్టణముయొక్క ఆలోచనము వాగుపడినది
కాని పట్టణములోని వీధివారు నివసించు మురికి ప్రదేశములను
వాగుచేయుటకు డబ్బు వివిధముగ ఖర్చు అగుచున్నది.
ఈపూరాభి వృద్ధిసంఘమునకు అక్కింగురైర్వ మార్కుగారు
క్రాంతిదాన నిర్మించుట యవసరమనియు, నీమలు నివసించు
మురికి ప్రదేశములను వాగుచేయించుటలో సంఘము వారు తమ
ధర్మమును నిర్వక్ష్యముచేయవలసిదనియు ప్రార్థివృద్ధి సంఘము
వారుకొనిన భూమియొక్క నిర్మించుటలో 44 వేలమంది
కాపురమున్నారనియు వీరివలన గూలయే సాక్షుర ప్రభు
దానములకు ఖర్చు పెట్టుబడుననియు, చాటలను నిర్మించి
స్థానపాదగల నొకప్రదేశము వాగుచేయవలసినదనియు, వైర్వ
శ్రీప్రదేశములను వాగుచేయుటకై బర్మింగునగరములో యరలం
జించిన పద్ధతిప్రకారము చేయవలసినదనియు, ప్రస్తుతము పరిశో
ధించబడుచున్న విధానమువలన కలుగు ఫలితములను నిశ్చింప
వలయుననికొన్నిరేవనువారికిరయంతిమనియు, వీరుచెప్పిరి
చివరకేవియును చెప్పించుట ముందుకు నిలుపుదలచేయబడి
నది ఒకనెలవరకు తిరిగి యావించయును చర్చకురారు. ప్రస్తుత
మున్నోడకు వెడల్పుచేయుటకుగాను వీరు రెండుస్క్రీము
లను క్లియర్ చే ఆలోచించుచును. ఇందువలన యామాటు
జరుగుచర్చ వాగాయుండును.

ఇంగ్లాండు

గోదామల దిననవారిని మార్చుకొనుట.

ఆంధ్రరాం ఫిబ్రవరి 15:—తీరతరమగు గాయములు
దగ్గరిన ముగ్గురుదోర్గముల సరి 104 భులులను జర్మనీవారి
కిచ్చి జర్మనీవారి స్వాధీనమున వచ్చు వారిని కాము పుచ్చు
కొన నింగ్లీషువా రేర్పాటు చేసినది.

మార్కాబ్దురగారు

మార్కా ఫిబ్రవరి 15:—పిల్లముల్ నాదర్ నెత్కూన్
గారు విచ్చేసి గవర్నరువద్ద సమీక్షించిరి

జర్మనీవారి ఆహారపదార్థము.

తటస్థదేశములు పంపకుండ చేయుట

అందరు ఫిబ్రవరి 15:—రాజాబాద్ విషయమై, కామున్న
సభలోనేను చర్చిలుగారు ఉపన్యసింపచుచు నెలవిచ్చిరి:—
తటస్థదేశములవారి స్త్రీమరులలో జర్మనీదేశమునకు ఆహారపదార్థ
ములను తీసికొనిపోకుండ చేయుటకై మిత్రమండలివారు
మరికొన్ని యేర్పాటులుచేయుచును.

కామచ్చసభ.

లా హూరు బాడ్లి గారి యపవ్యాసము.

అందరు ఫిబ్రవరి 16:—ఇటీవల ప్యాంథునగరము:ందు
ప్రాప్త, ఇంగ్లాండు, రషియాదేశముల కోశాధిపతుల సభలో
జరిగిన విషయములను తెలుపుటకు లాహూర్ బాడ్లి గారు సభలో
నిలిచిరి. ఇభిషలుఅనందధోర్మములు సల్పిరి. తరువాత వారు
ఇట్లుపన్యసింపిరి:—
ప్రాప్త, రషియా, కలహాలవలన మనము యొక్కవభారమును
వహించవలసివచ్చినది. ఇంత ఖర్చు, ఇంతజాము, ఇంత వస్తు
సామగ్రి ఖర్చుయొక్కయు యిదివరకున్నదనుకలగలేదు.
ఈ సంతకస్థిముడికలంబును 81 వ తా. 31 యొక్క టి కి
మిత్రమండలికి 200 కొట్లసాయము ఖర్చు అగును. ఈ ఖర్చులో
ప్రాప్త, రషియాలోని ద్రవీషు సామ్రాజ్యమునకు పాచ్చు
తగులును. బ్రిటనులు రషియా ప్రాప్తముకన్న సుమారు 10
కొట్లు. మొదల 15 కొట్లనందర పాచ్చు భరింపవలసినప్పు
ను. మనము కొత్తసేనల తయారు చేయవలసి యున్నది.
కొన్ని నాకాదేశముకు ఫించవలసి యున్నది. యుద్ధభూ
మకి వెలి పైనినిల డుంబుంబులకు చాళినంత డబ్బును
యియ్యవలసి వచ్చినది. సేనలను ప్రపంచముయొక్క మారు
ములలకుండి తీసికొనివచ్చి యూరోపు, ఆసియా, ఉత్త
ర, దక్షిణ, తూర్పు ఆఫ్రికాకు పంపవలసి వచ్చినది.

ప్రాన్య ప్రేమల దేశములు

ప్రపంచములో ప్రేమల దేశములు, ప్రాన్య దేశములు భాగ్యవంతులైనవి. ప్రపంచమునందు బుణ్యమును గలట్లాటాడ ప్రాన్య ప్రేమల దేశములు గొప్పవి. ఇతర దేశములలో మనము వెళ్లిన వెంటనే బడివలసిన నవ్వలభములు యుద్ధములన తగ్గి నట్లు ఆత్మగౌరవ మనము పూర్తి చేసినను, ముద్దు మనకు కావలసిన సహాయము మనము దీని సంతకములకు పట్లయి చేయగలము. ఇతర దేశములలో ప్రాన్య ప్రేమల దేశముల మిద నవ్వలభము ప్రాన్య, రెండు భావముల సంతకముల వరకు యుద్ధమును సాగించగలదు. ఇందు దేశములను యీ మోస్తరుగా యుద్ధముకు పురిచితిని ఖర్చులను ఒక చెంప ధరించుచు ఒక చెంప తీసి వాటిని దేశములకు కూడ సహాయము చేయవలసి.

ఒక ముఖ్యమంత్రి.

ఇది అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది. ఏమంటారు? మిత్ర మండలివారు జర్మనీవారిని సేనలతో ముడవవంతు సేన కలిగియు, జర్మనీ సేనలతో యుద్ధము చేయుచున్నారు. కాబట్టి యుద్ధము మిలో యెంత సేనను వెళ్లినో? అంత సేనను మిత్ర మండలివారు కూడ సాధ్యమైనంతవరకు వెళ్లవలెను. దీనిక ముఖ్యముగా దేబ్బుకావలెను.

రుష్యా దేశపు సిద్ధిగతులు

ప్రేమ, ప్రాన్య దేశముల సిద్ధిగతులను రుష్యా దేశపు సిద్ధిగతులను చాల భేదముగా చూడవలసి. రుష్యా దేశములో గూఢచర్య సంపదని కేసులు గలవు. శక్తివంతులు, చాలావడి పనిచేయుట వారియొక్కయు ఇంకొకటి కానాటికి చూచిపోవుచున్నది. యుద్ధము ప్రారంభమై పుట్టింది సారాయి అమ్మకమును ఆపివేసి, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుచున్నది. మునుపటికంటె యిప్పుడు రుష్యాలో నూటికి 30 మెదలూ, 50 వంతులవరకు పంటలు, వస్తునిర్మాణము వృద్ధియైనవి. సారాయి అమ్మకమును ఆపివేయుటకు అనేకమంది త్రాగుబోతులు, సారాయి అమ్మువారు, గవర్న మెంటుకు ఖర్చులేకుండు, సేనలలో చేరుట కక కాతము కలిగినది. ఇదివరకు దేశములోని పరిశ్రమలను, వ్యవసాయమును వృద్ధిచేసి కొనుటకు రుష్యాలో దేబ్బులేకపోయినది. యుద్ధమునకు కావలసిన వస్తువులను కొనుటకు యితర దేశములకు దేబ్బు పంపుట వలన దేశములోని పరిశ్రమను, వృద్ధిచేయుటకు దేబ్బు యిబ్బంది చాల వృద్ధియైనది. ప్రాన్యదేశములలో కొన్ని యిబ్బందులుకలవు. ఈ దేశములకు కలిగిన యిబ్బందు లిట్టివి ప్రజలంతవరకు గ్రహించలేదు.

ప్రాన్య దేశపు యిబ్బంది.

ప్రాన్య దేశములొక్కటిగితులనుబట్టిచూడగా ప్రాన్యకు కలిగినంత యిబ్బంది మరియొక దేశమునకు గలగలేదని గ్రహించగలరు. ప్రజలలో నశేతులు, సైనికులు, నుండవలసినవైనను, దేశములో కల్ల ఫలవంతములగు మండలములన్నియు జర్మనీవారి చేతులలో నున్నవి. కొన్ని సెలవులతో పార్లమెంటుగమునందలి వడ్డీవస్తులు శక్తివంతుల ఫిరంగివాదులను విరిరి. అయినను, ప్రెంచిదేశము అడ్డుతమకు వ్యర్థమును వహించియుండెను. పార్లమెంటు సభను దర్శించిన, ప్రతివానికీని పరాసు ప్రజలకు సహాయముగా కాంతము వ్యర్థములను చూచి ఆత్మవ్యవహారమునకు. ఇప్పుడు జర్మనీ వారి ప్రయత్నములు భంగమైనవియు, ప్రాన్యను నాశనముచేయు వారితరము కాదనియు అందఱ నమ్ముచున్నారు. ఈనమ్మకము దేశమంతటను, వ్యాపించి యున్నది. ఈనమ్మకములను దేబ్బుయిబ్బందిపోయినది. యుద్ధమునకు కావలసిన దేబ్బులను భంగమొందెను. దేశములోని రుష్యా ప్రాన్య ఇంగ్లాండులు, చిన్న దేశములకు ధనసహాయము చేయవలసినవైనవి. మొన్న మొన్నటివరకు, సకలసాధ్యములను అనుసరించిన బెలిజియము దేశ మిప్పుడు వాతమును విడదొడగొనినది. బెలిజియమును బాధలను మనము తొలగించవలసివచ్చినది. తొలి, బెలిజియమును ప్రతిఫలమిప్పించువరకు కాంతము సాపించుట వరకును, బెలిజియమునకు సహాయము చేయవలసియు యుద్ధము.

సర్వీయ దేశపు సిద్ధిగతులు.

ఇక సర్వీయదేశము, సర్వీయదేశపు ఇంగ్లాండులో నున్నంత సహాయమును, రెండు సంవత్సరము లోపున సర్వీయదేశమునకు చేరువగును. అది వ్యర్థసహాయములతో పోరాడుచున్నది. అయితే దేబ్బులేకుండా చాకాచేడు. రాబడిలేదు. వస్తునిర్మాణము లేదు.

చిన్న రాష్ట్రములు.

ఇంకను మరికొన్ని చిన్న రాష్ట్రములకూడ యుద్ధమునకు తయారగుచున్నవి. వీరికొకడ మనము సహాయముచేయవలసియుండును.

ప్రేమల దేశములు.

ప్రేమల దేశములు కలయుచున్నది. ప్రేమల దేశములు, రెండువంతుల ఆహారపదార్థములు ఇతర దేశములనుండి రావలసియున్నవి. యుద్ధమునకు కావలసిన వస్తుసామగ్రిని వివరితముగ మనము యితర దేశములనుండి కొనవలసినవచ్చి వచ్చినది. ఇతర దేశములు యుద్ధావసరములకు కావలసిన వస్తుసామగ్రిని కొనుటకు మనమే వెళ్లబడి వెళ్లబడి వచ్చినది. అయినను మనకేమియుభయములేదు. మొన్న పార్లమెంటులో ఆర్థిక మంత్రిచేసిన సభ ముందు జరుగునెడల మనము బాగ్రత్తగుండవలయును. ఈయుద్ధమును జయప్రథముగ ముగింపుచేయుటకు మిత్రమండలివారి ధనమును ఒకటిగా చేర్చితిమి. ఇప్పుటిని ప్రేమలదేశములకు వర్తక వ్యాపారములు చక్కగ సాగుచున్నవి.

మిత్రదేశముల వారి పరస్పర సహాయము.

గొప్పయుద్ధము జరుగు నపుడు మిత్రదేశములలోని వారందఱును వారివారి దేశములలో దొరకు పదార్థములన్నిటినిగూడ నందరికిననుపయోగించునట్లుచేయవలయును. (చేతులను) అట్టి మిత్రదేశములలో నొక దేశమువారు తగినంతవరకు సైనికులను యుద్ధమునకు పంపాలి కున్నను మిక్కిలముగా సైనికులను ఆయుధములను పదార్థములను ఇతరదేశములకు సైనికులుగా నున్న రెండవదేశమువారు వారిసైన్య టిని సమర్థరంగమున వినియోగింపవలయును. అటులే నా కాదలే మిక్కిలముగ గలదేశమువారు నా కాదలేమును, సమర్థముగ గలదేశమునకు ననమును గూడనొసంగవలయును. (ఉత్సాహము)

ప్రేమల దేశము.

ఇట్టి యుద్ధములలోనే పాఠములు 'మే మందరము సమావేశమై చూచుచుంటిమి. ప్రతి దేశము వారును వారిదేశములో లభించు మిత్రమట్లుకు ధనమును సమకూర్చుటకు ప్రయత్నము చేయవలయును. ఇతర దేశములనుండి సామగ్రిలనుకొనుట కేదేమునైనను సహాయము కావలసినవోట్ల సహాయమును చేయగలవా సహాయమును చేయవలయును.

చిన్న దేశములకు సహాయము.

చిన్న దేశములకు ధనసహాయముచేయుటలో రష్యా ప్రాన్య ఇంగ్లాండు దేశములవారు ముగ్గురు సాధనమును సమముగ భరింపవలె ననునది మిత్రమే ప్రత్యేకనియము.

రుష్యావారికి అప్పు.

ఇంగ్లాండులో ఇతరదేశముల సరకులను కొనుటకు మేమిదికేర రష్యాదేశమునకు 220 లక్షలపానులన్నిచ్చితిమి. రష్యావారు గూడ ఇంగ్లాండుకు 80 లక్షల పానుల బంగారమును పంపిరిగాన రష్యావారికి 4 కోట్లరకు ఇంగ్లాండులో నిలవ యున్నది. ప్రాన్యదేశములో రష్యావారు కొనిన సరకులకు ప్రాన్యవారు గూడ రష్యానులకు బదులొసంగి యున్నారు. ఇంకను రష్యావారికి రేతర దేశములనుండి చాల సరకులను కొనవలసియున్నది. కొన్ని సెలవులతో రష్యానుండి ధాన్యము ఎక మలిచేయబడుటకు మేమేర్పాటుచేసి యున్నాము. (ఉత్సాహము) అప్పుడు వారు బదులు పుచ్చుకొనుటకుంత యావశ్యకముండదు. ఇంగ్లాండువారు ఫ్రెంచివారును వారివారిదేశముల వర్తకులచేత చెరి 5 కోట్లపానులు బదులుచేయుట కేర్పరపబడినది. అందువలన చాలకాలము వరకును రష్యాదేశమునకు సరఫరాగలదు. సిమ్టల ధనముయొక్క అవసరమును బట్టి చేయదగిన కార్యము నిర్ధారణ చేయబడును. మికు ఏమికావలసిన యుద్ధమునకుగాను కొనవలసిన వాని సన్నిటిని కొనవచ్చునని మేము రష్యావారి కభయమిచ్చితిమి.

వైస్రాయిగారి పర్యటనము.

ఫిల్లి ఫిబ్రవరి 15:—ఫిల్లిలో దొరతనమువారు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—రాబోవు సెలలో వైస్రాయిగారు బేరక్ పూరు కలకత్తాను దర్శించురు మార్గ మధ్యమున సామ్రాజ్యవంశే నను రాకపోకలకు మార్చి 4 వ తారీఖున ఉద్దయము చేరవచ్చును. నాటిసాయంత్రము వైస్రాయిగారు రిప్పన్, మింటో ప్రభువుల ప్రతిమలను బ్రకాశపరుచుకొని కలకత్తా క్షబ్దుకు దర్శించురు. మార్చి 5 వ తారీఖున బేరక్ పూరునందు వనములో విందుచేయవచ్చును. కార్మికత్వ ప్రభువుగారు వారిభార్య 6 వ తారీఖు సుధావార్షము 2 గంటలవరకు గవర్న మెంటుభవనములో వైస్రాయిగారికి విందుచేయవచ్చును. తరువాత వైస్రాయిగారు కార్మికత్వ సభకు వెళ్లవచ్చును. 8 వ తారీఖు సాయంత్రములకు బయలుదేరి వైస్రాయిగారు ఫిల్లి వెళ్లవచ్చును.

Prohibitions of the German Admiralty.

ALLAHABAD, February 15. The "Pioneer's" London Correspondent Cables:—The "Daily Telegraph's" Copenhagen correspondent says:—The Danish Admiralty has been informed that the German Admiralty prohibits the vessels of foreign nationality from sailing in the waters of the West Coast of Schleswig-Holstein and around the adjacent islands. It is presumed that the Germans intended to lay mines. The "Morning Post's" Washington correspondent says:—It is believed there that the Germans' threat to sink ships in the British Waters is intended to make the United States exert influence on England to permit the importation of food stuffs into Germany. The "Morning Post" says its conviction that under-ground negotiation are going on is strengthened by the Shilly Shally over the "Wilhelmina".

Stop Press Telegrams.

House of Commons.
Lloyd George's Speech.

LONDON, February 15. In the House of Commons to-day, Lloyd George, who was loudly cheered, made an announcement, with reference to the arrangements made by the Ministers of Finance at the recent conference in Paris. He emphasised that the recommendation of the other two Governments committed us to heavy engagements. This was a most expensive war, that had ever been waged in material, in men and in money. For the year ending thirty first December next, the aggregate expenditure of the allies would be not far from two thousand millions. British Empire would be spending considerably more than France or Russia, probably from hundred millions to hundred and fifty millions, more than the highest figure by the other two Great allies. We had to recruit a new army and maintain a huge navy. We were paying Liberal Separation allowances and had to bring troops from the ends of the earth; we had to wage war not merely in Europe but in Asia and North, East and South Africa.

Britain and France were two richest countries in the world and the great bankers of the world. We were able to pay our huge expenditure on war for five years allowing a substantial sum for depreciation out of the proceeds of our investments abroad. France was able to carry on war for two or three years, at least out of the proceeds of her investments abroad and both countries would still have something to spare to advance their allies. This was a most important consideration at the present moment. Allies were fighting against the whole mobilised strength of Germany with less than one third their own strength. The problem before the allies was to bring the remaining two thirds of their resources into fighting line at the earliest possible moment. This was largely a question of finance.

Russia was in a different position to either Britain or France. She was prodigiously rich in natural resource and had great growing population, virile and industrious. Russia, since war began, had enormously increased her resources by suppressing sale of alcohol. (cheers) Thus alone she had increased productivity of her labour by between thirty and fifty per cent. (cheers). It was as if she had added millions of labourers to her reserve without even incurring the expense of maintaining them, but hitherto Russia was not able to command capital within her own dominions to develop these resources. War had made this problem still more difficult, especially in financing outside purchases for war. France also had special difficulties. People did not quite realise the strain upon this gallant country up to present. (cheers) She bore the greatest strain in proportion to her resources and had the largest proportion of her men under arms. The enemy occupied part of her richest territory and only few months ago bankers of Paris could hear the sound of enemy's guns from their counting houses. Nevertheless French nation possessed wonderful confidence (cheers). Every visitor to Paris was impressed with calm and serene courage, supposed to be incompatible with the temperament of Celt (Laughter). There was a general assurance that Germans had now lost their tide and that now German arms had as remote a chance of crushing France as they had of over running the planet of Mars (cheers). That feeling pervaded in every class of community. It was reflected in money market where difficulties were passing away. Arrangements for raising money to promote military enterprises would be crowned with complete success (cheers). There were, however, a number of small states compelled to look to their greater allies for financial support. There was Belgium, until recently a very rich country, now devastated and desolated. We had to see that she did not suffer (cheers) until period of restoration came and compensation. (Loud Cheers) There was Serbia with as large a population as Ireland fighting her third great war within two years, fighting with great force, courage and brilliancy, (cheers), but with no wealth, no revenue, no exports and hardly any manufactures. There were also other states preparing for war (cheers). It was obviously in our interests that they should be well-equipped. Then Britain herself had her own special difficulties. Two thirds of her food supply was purchased from abroad. Enormous quantities of raw material were absorbed in war, and equipments of our ships with war transport. We had to purchase abroad for war purposes and create enormous credits to enable other countries to do same. Lloyd George emphasised that there was no danger, but in a conference such as that held in Paris we could not overlook the fact that great vigilance must be exercised. We had effectively mobilised financial resources of allies so as to be the greatest help to the common cause. Britain was undoubtedly still the best market in the world.

In a great war all allies must bring all their resources into common stock (cheers). A country having more men ready with guns, rifles and munitions must bring them against the common enemy even though others were unable to make similar contribution. Same thing applied to a country with a larger navy or to a country with more money. (Cheers) That was the principle on which the conference in Paris worked. We decided that each country should raise money in its own markets as far as conditions allowed; but, if any country needed help for outside purchases, those best able would render assistance. The only exception was that Britain, France and Russia should contribute proportionately every loan to small states.—We had already advanced thirty two millions to Russia for purchases here and elsewhere. Russia had also shipped 84 millions of gold to Britain. Thus Russia had credit in Britain to the extent of forty millions. France had also made an advance in respect of Russian purchases in France. Russia was estimated still to require for considerable credits purchases outside Russia. We, however, had made arrangements for the export of Russian grain for the next few months (cheers). Then there would not be same need to borrow. French and British Governments had decided to raise first fifty millions in equal sums on French and British markets. That would satisfy the Russian requirements for a considerable time. Allies would consider the question of further advances according to the position of money markets. We gave guarantee to Russia that she need not hesitate about giving orders for any purchases necessary for war (cheers).

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

German Blockade Order.
Criticism and Comments.

LONDON, February 14.

The difference in wording in the American notes to Great Britain and Germany is causing intense annoyance to the German Press, which declares that President Wilson's note to Britain is feeble like his whole policy to Britain hitherto, but he adopts another attitude towards the Germans. Mr. Bryan is directly accused of pro-British sympathies. An article in the "Frankfurter Zeitung" sneeringly refers to Americans producing guns and bombs and other arms for Germany's enemies while praying for peace.

The German authorities have announced the restriction of production of beer, and breweries are at present prohibited from using more than half their usual consumption of malt.

ROME—The "Tribuna" announces that Italy has made representations at Berlin on the subject of the Blockade similar to those made by the United States.

LONDON, February 15.

Though inspired, the "Kölnische Zeitung" counsels the press to moderation in speculating on the nature of the German reply to the American note, which, it says, requires the closest examination.

German papers continue their hysterical anti-American outbursts, declaring that nothing America can say will divert Germany from her plan. The American Government must not think that Germany is in any way afraid of the United States.

Equally spirited are the comments of the American press, which welcomes the announcement that Holland and Scandinavia are joining with the United States to prevent hench-law to neutrals. The newspapers describe the doctrine proclaimed in Berlin as so fantastic that it would be laughable if the position were not so serious. The German threats are regarded by officials at Washington as an admission that the German rulers recognise that the nation will shortly be faced with starvation. Hence a last desperate attempt to frighten America by threat of war in the hope that German Americans will make such trouble that the export of supplies to the Entente Powers will automatically cease.

Scandinavia takes a very serious view of the German threats and has been considering co-operation with the United States. Over a hundred Scandinavian vessels are "en route" for home ports, and Germany is reiterating her threats to strew mines wholesale.

Danish shipowners, however, have been pointing out that the Germans have done little hitherto owing to the British fleet.

Artillery and Aeroplane Duels.
Success of Allies' Forces.

LONDON, February 14.

The "Eye-witness" at Headquarters, describing the recent uneventful days, says there has been sniping, and artillery duels together with some spectacular aeroplane battles in which our airmen have easily maintained their superiority. This has been of particular value in impeding German gunners from correcting their aim and preventing the enemy from learning of the movements behind our lines. Our marksmen are gradually thinking out the troublesome German snipers, one of our men having killed six Germans. It is not surprising the snipers that the snipers' activities are diminishing.

Prevention of Importation of Foodstuffs.

LONDON, February 15.

In an important speech on the navy in the House of Commons to-day, Mr. Churchill intimated that further action would be taken by the Allies to prevent importation of food stuffs in neutral ships to Germany.

FRANCE.

A Communique.

LONDON, February 15.

PARIS—Last night's communique says—Between the sea and the Meuse no infantry action is reported. In Belgium between the Oise and the Aisne and also in Champagne there have been artillery duels.

In Lorraine, in the region of Pontamousson we counter-attacked the enemy who had occupied Noirey and gained footing adjacent, the height. The struggle continues. No fresh report has been received regarding the operations in Valley of Lauch where fighting is of a character of outpost affair.

Paris Communique.

LONDON, February 15.

This afternoon's Paris Communique says—There has been an uninterrupted artillery engagement in the Dunes. We have carried 250 metres of trench between Bethune and La Bassee. Intermittent cannonades have taken place further south. Very stubborn struggle continues from trench to trench at Bagatelle and Marie Therese. The enemy succeeded in occupying Hon Beacon and the hamlet of Norroy, but were driven out again by a counter-attack as far as the slopes north of Beacon, where he has still maintained himself in some portions of the trenches. The German movement through the valley of

TELEGRAMS.

Such has not been pursued further. The Germans are remaining stationary before our advance line between Langenfeldkopf and the Rempach wood. Our Skiers delivered a brilliant counter-attack on the slopes of Langenfeldkopf. A blizzard is now raging.

RUSSIA.

A Communique.

LONDON, February 15.

PEIROGAD.—The communique says—On right bank of the Vistula fighting is gradually developing on the front Mochow to Myschnitz. On the Ostrolenka road it has the character of isolated engagements. Considerable stubbornness distinguishes the fighting in the Lyok, Raigrod and Graiewo region.

Further north the Russians are retiring towards a fortified line on the river Neimen under pressure from a great German force.

There has been only cannonade on the left bank of the Vistula on the Nida river.

We repulsed in the Carpathians' attacks in the Gorlice and Saiduk region and carried fortifications of Smolink, east of Lupkow capturing 1018 prisoners. Stubborn fighting is progressing on the Tukla-Wyszkow front and on the railways to Kadvornaia.

AMERICA.

An Old Order Rescinded.

LONDON, February 14.

WASHINGTON—The Government has rescinded the order hitherto enforced withholding for thirty days information regarding cargoes of out-going ships.

Count Bernstorff, discussing with Mr. Bryan the seizure of the "Wilhelmina's" cargo, repeated the threat to cut off British commerce in retaliation for Great Britain's attempt to starve the civil population of his country.

LONDON, February 15.

The newspaper "Politiken" says the position is so grave that war between Germany and America cannot any longer be regarded as an impossibility. Public opinion may drive President Wilson and Mr. Bryan further than they desire. America stands to win a lot merely by confiscating German ships.

"Wilhelmina" Case before Prize Court.

LAHORE, February 15.

The "C. and M. Gazette" cables—London 13th Feb—The "Daily Mail's" New York correspondent says that the State Department has suggested to the British Government to delay the placing of the case of the "Wilhelmina" before the Prize Court. The suggestion is made at the request of the owners of the cargo who desired the opportunity of presenting their case through an American Ambassador.

AFRICA.

A Rebel Camp Burnt.

LONDON, February 15.

ROME—A mixed Italian column attacked the gathering of rebels South of Syrta Tripoli and burned the camp. Fighting lasted all the day and resulted in the dispersal of the rebels with great loss. Italians lost twenty whites and four natives killed, sixty-eight whites and eighteen natives were wounded.

GERMANY.

Home Stocks of oats
Seized by Government.

LONDON, February 15.

The German Government has seized home stocks of oats and increased the price by fifty shillings per ton.

Petrol Famine.

LONDON, February 14.

Prisoners in their letters indicate that there is scarcity of food in Germany; also a petrol famine, neutrals refusing to export it.

TURKEY.

Turkish Troops in Sinai.
Annihilated by British Force.

LONDON, February 15.

A Small British force landed at the Sinai Peninsula north of Tor and surprised a body of 200 Turks who were preparing an attack on Tor. The Turks were annihilated. Sixty dead were counted on the field. The enemy's camp and stores were destroyed. Our losses were one Gurkha killed and one wounded. Fifty Turks, commanded by one German, reconnoitred the position previously, which was believed to be undefended. They retired when they found it garrisoned by two hundred Egyptians.

An Averted Rupture.
Of Turko-Greek Relations.

LONDON, February 15.

ATHENS—It transpires that a rupture of Turko-Greek relations was narrowly averted. The Greek Minister announced his intention to leave Constantinople within twenty-four hours unless satisfaction were accorded by the Grand Vizier. The latter vaguely replied, whereupon the Minister reiterated his intention to leave Constantinople immediately unless the Grand Vizier gave a written assurance. The Grand Vizier promptly acceded.

We learn by telegram from Delhi that an arrest has been made in connection with the recent explosion in Delhi Club compound.

Two Hospital Ships arrived at Bombay on Sunday. The "Madras" brought British and Indians, sick and wounded from East Africa, and the "Cecilia" brought Indian sick and wounded from Europe.

TELEGRAMS.

MONTENEGRO.

Firing at the Royal Family of Montenegro.

LONDON, February 5.

A Telegram from Rieka Montenegro says that two Austrian aeroplanes recently flew over the Royal Winter Residence and fired several shots from a machine-gun at the King, Queen and Princesses, who had come out to watch the Air-craft. Bullets passed close to the Royal party but none was touched.

GENERAL NEWS.

RUSSIA.

The New King of Poland.

LAHORE, February 15.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that Hansburg Archduke Stephen who is distantly allied to the ancient Polish House has been selected as the King of Poland and will be crowned shortly at Cracow. This is an Austrian Coup aimed against the attempt credited to Hohenzollerns of capturing another throne. It is also intended to influence the Poles in favour of Austria.

Short News.

LONDON, February 15.

A gale accompanied by rain and snowstorms caused many wreck off all English Coasts during the week end.

P and O, liner Nagoya had a stormy passage in the bay of Biscay, two tremendous seas sweeping her and carrying off ventilators, gangway and ladders.

As a result of direct negotiations between the railway Managers and the Trade Union Officials increases in pay of three shillings weekly have been granted to the railway men with less than thirty and of two shillings weekly to men with more than thirty shillings weekly wages.

Second Lieutenant Gore-Brow: Field artillery, and Lieutenant Gillespie Gordon Highlanders, who were captured in January, tried to escape from the fortress at Lille by jumping from a fifty-foot wall. The former broke his leg, but Gillespie was unhurt but stayed with his friend till both were recaptured. The German officer has informed their families.

AMSTERDAM—Great Britain is exchanging three officers and 104 men, who are seriously wounded, with the Germans.

MALTA—Field Marshal Baron Methuen has arrived and assumed the Governorship.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to H. E. the Viceroy.

DELHI, February 15.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 13th February:—

DELHI, February 15.

A Remarkable British Air Raid was made on the Belgium Coast towns to prevent the development of Submarine Base at Zeebrugge. Great damage was done to the railway and it is believed that the Ostend Station was burnt to the ground and bombs dropped on the gun's positions and power stations in other towns. Thirty four seaplanes and aeroplanes took part. All pilots returned safely. The correspondent says the fight from the English shores across the sea was one at a time in rapid succession. The long procession looked like a flock of huge seabirds.

The American note, in reply to the German warning that neutral vessels may be sunk at sight in the war zone round Great Britain, says, if the German war vessels should destroy in high seas the American vessels and the lives of American Citizens, the American Government would be constrained to hold the Imperial Government to strict accountability and take any steps which might be necessary to safeguard the American lives and property. Most interesting incident recorded in the French Official statement is the capture of the hill in Vosges by Chasseurs. The success was achieved in a violent snowstorm with a small loss. The French Chamber has suppressed altogether the sale of absinthe which had already been prohibited during the war. A French semi-official statement says that the Germans lost 40,000 killed in the fighting before Warsaw.

H. E. The Viceroy's visit to
Barrackpore and Calcutta.

DELHI, February 15.

The Following Press Communique is issued:—

The Viceroy will visit Barrackpore and Calcutta next month normally opening the Saraghat bridge "en route" on the morning of the 4th March. On the afternoon of the same day His Excellency will unveil the statues of Lord Ripon and Lord Minto, inspect the Victoria Memorial and visit the Calcutta Club. On the 5th March His Excellency will give a garden party at Barrackpore. On the 6th Lord and Lady Carmichael will entertain the Viceroy at a reception at the Government House at 3 P.M. Their Excellencies the Viceroy and the Governor will proceed to the Senate House for the Convocation. The Viceroy will leave for Delhi on the evening of the 8th.

TELEGRAMS.

GENERAL NEWS

CALCUTTA.

The Kurigram Political Dacoity.

Arrest of Students in Calcutta.

CALCUTTA, February 15.

In connection with the Kurigram political dacoity in which some fifty respectable looking young bandits looted the house of a Zemindar and carried away nearly sixty thousand rupees the Police arrested two second year students in Calcutta. They were taken to Rungpur and placed before Mr. Sells, Joint Magistrate. The accused were remanded to jail pending further Police enquiry, which is being conducted under the supervision of Mr. Plowden, Deputy Inspector-General of Police, who has gone to Rungpur.

Mussalmanpara Lane Bomb Case.

CALCUTTA, February 15.

This afternoon, before Chief Justice, Sir S. P. Sinha on behalf of the Crown, applied to fix a date and appoint Judges to try Nagendra Nath Sen Gupta who was committed to the Special Tribunal by the Chief Presidency Magistrate. The charge against the accused is that he is alleged to have thrown a bomb at Mussalmanpara Lane which killed a Police Head constable and wounded several other Policemen. Mr. Langford James on behalf of the accused intimated that he received the papers and books only to-day and he would not be ready before the first March. His Lordship fixed 8th March for the hearing of the case.

Details of the Murder of Mr. H. S. Foster.

CALCUTTA, February 15.

Brief additional particulars concerning the tragic death of Mr. H. S. Foster, Assistant Manager of Sargmooty Tea Estate, Nowgong, reached Calcutta to-day. Mr. Foster was staying in the Bungalow of the Manager of the Estate Mr. Somerville, in the early hours of the morning. Mr. Somerville was awakened by the Chowkidhar and on going to Mr. Foster's Room he found the latter dead in bed with wounds about his head. A garden coolie has since been arrested.

Outward English Mails.

CALCUTTA, February 15.

Outward mails leaving England on Saturday last are being conveyed by the P and O Steamer "Ellora" to India which was scheduled to have made the journey. It has been taken into Government Service.

Garden Reach Taxicab Highway Robbery.

CALCUTTA, February 15.

Two youths, arrested in Calcutta in connection with the recent Garden Reach Taxi Cab highway robbery, have been remanded to the Alipore Jail pending examination in the Court of the District Magistrate of the Twenty-Four Parganas. It seemed that the taxi used by the dacoits has been found by the Police with a badly punctured wheel in an open country at Subadipur on the Barnipur Road some 12 miles south to the place where the dacoity took place. The dacoits were themselves driving the taxi having thrown out the Sikh chauffeur on his refusing to start the car. After the robbery no trace has been found of the looted money which comprised some eighteen thousand rupees in ten rupees notes and silver.

Further details

The story of the Garden Reach taxicab dacoity is gradually being pieced together. It is now stated that it has been ascertained that after abandoning the taxi near Barnipur the dacoits went to a village where they purchased two boxes which they took to the taxi into "ricea ghazris." They put the thirty-five bars of silver and notes into these boxes and then drove to a neighbouring "khal" where they made off in country boats.

'Trading with the Enemy' Case.

CALCUTTA, February 15.

At the Calcutta High Court to-day Justices Beachcroft and Greaves intimated that they had decided to convict Indra Chand on the third charge only and to reduce to sentence to a fine of 1000 rupees.

The Bogus Rajah Case.

CALCUTTA, February 15.

The Bogus Rajah Case in which Jack Singh and Pylus were charged under Section 120-B and 420 I.P.C. for having conspired together to cheat trades people under the pretext of entering into business transaction with them, was concluded at the Alipore Criminal sessions to-day. The Jury returned unanimous verdict of guilty against the accused on all charges. The Judge sentenced Pylus to four years rigorous imprisonment and a fine of Rs. 500 and Singh to two years rigorous imprisonment and a fine of Rs. 500. In addition, both the accused were sentenced to two years rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1000 on the charge of conspiracy. The Court also ordered that in the event of the fine being realised Rs. 7000 should be awarded to Jitendra Nath Chatterjee, Rs. 3250 to Chand Charan Ghosh and Rs. 2000 to Kailash Chandra Datta, who were victims of the conspiracy.

The Sadarghat Political Shooting Case.

CHITTAGONG, February 15.

Mr. McKell, the Sessions Judge, Chittagong, with a mixed Jury to-day commenced hearing of what is known as Sadarghat Political Shooting Case in which Aditya Nath Dutt stands charged with shooting dead one Satyendra Nath Sen, the person aimed at having been Nagendra Nath Roy, a police informer. Mr. B. C. Mitter, the Standing

TELEGRAMS.

Counsel, opened the case for the prosecution. Nagendra Nath Roy was then put into the witness box and described how he had been shadowed by the accused and ultimately shot at.

Governor's Tour

CALCUTTA, February 16.

G. E. the Governor of Bengal leaves Calcutta for Delhi by a special train on the 20th instant and will return on the 28th.

BOMBAY.

Town-Planning Exhibition.

BOMBAY, February 15.

In order to organise arrangements in connection with Professor Geddes's Town Planning Exhibition which is to be held in Bombay in the course of the next month, the Local Government has appointed an influential committee consisting of 9 officials and non-officials as members and Sir Pherozshah Mehta as chairman. Among the members are Sir Ibrahim Rahimtulah, Hon. Ramji, Sir Balchandra Krishna, Mr. Coddell, Mr. Wacha, Mr. P. B. Orr, Mr. A. M. Tod, Dr. Turner and Mr. B. W. Kissen. The latter will act as Secretary to the Committee.

A Sensational Perjury Case.

POONA, February 15.

Mr. Gordon, the Assistant Collector to-day began the hearing of the charge of perjury preferred against Mohan Bulakidass, pearl merchant of Poona City and two others named Krishnaji Ganesh Vaikar and Captain Mahomed Khan, Honorary Magistrate, for statements made on oath before the District Judge of Poona in course of the hearing of their evidence. Election of accused No. 1 Mohan Bulakidass as a member of the Poona City Municipality was set aside by Mr. Fawcett, the District Judge of Poona, on the ground that one of the proxies used, that of a woman named Bhagabhai Koni Jinappa, was a forgery as the woman had been dead nine years previous to its use. The matter was sent to the Police for investigation when it was discovered that the supposed proxy of the woman Bhagabhai bore a thumb impression similar to that of the man named Janardhan Semnath Naik. The perjury of the accused consisted in their declaring on oath that the dead woman Bhagabhai had set her thumb impression to the proxy in their presence. Formal evidence was given in the course of the hearing.

The Standard Bank Annual Meeting.

BOMBAY, February 15.

At the annual meeting of the shareholders of the Standard Bank this afternoon it was reported that the year had resulted, in a profit of nine thousand rupees which the Directors proposed to carry forward. The Directors had decided to file a suit against a wealthy merchant in the Central Provinces for a lakh and a half. The report was adopted and the Chairman Mr. Haji Usuf Ishmael in explanation of the Bank's position said:—Real anxiety was with regard to the contingent liability in respect to the Indian Specie Bank shares 1800 belonging to two men who had been declared insolvent. It had been suggested by one shareholder that the bank should be wound up, but this would be quite an absurd proceeding and was made in ignorance and in contravention of the best interests of the shareholders.

The Bombay Corporation Meeting.

BOMBAY, February 15.

The policy of the City Improvement Trust again came in for severe criticism at a meeting this afternoon of the Bombay Corporation when the debate on Dr. Master's protesting against what he described as the Trust's indifference to slumps was resumed. Major Glen Liston pointed out there had been substantial improvement in the health of the city since the Trust was formed and argued that the cost of the concentration of the work on the slums of the city was prohibitive. The Action Chairman of the Improvement Trust, Mr. G. W. Hurch, submitted that new roads were necessary and argued that the Trust had not neglected its duty with regard to the improvements of the slums. In order to provide funds for five "avenues" they had already housed forty four thousand people on the Trust's estates and some of the worst plague spots had been abolished by communications which had been opened up. He referred to the adaptation of the Birmingham scheme for improving the slums and asked the Corporation to await the results of the scheme now in progress. The debate was eventually further adjourned and when it is resumed, which will not be for a month, it will have added interests in view of two schemes which are shortly to come before the Trust for the widening of the existing roads.

PUNJAB.

High Prices in the Punjab.

A Huge Deputation to the Lt.-Governor.

LAHORE, February 15.

On Saturday afternoon a huge deputation, numbering at least ten thousand and composed mostly of railway workshop employees, waited on the Lieutenant-Governor at Government House, with a view to seeking some relief from Government from the distress caused to the working classes owing to the inordinate price of food stuffs. It is reported that Sir Michael O'Dwyer sent an intimation to the deputation that a reply would be sent on Monday.

A Serious Situation.

Referring to that deputation of masses the waited upon the Lt.-Governor on Saturday afternoon, with a view to alleviate the distress caused by the present high prices, the "Civil and Military Gazette," after mentioning the fact that the crop in the ground is being purchased at prices beyond the dreams of the agriculturists, a year or two ago, says that the situation is serious, not to say critical. It demands the immediate attention of those in authority. The prayer of the deputation has been laid before the Lieutenant-Governor by the Private Secretary.

TELEGRAMS.

Murder Case Against an Emigrant

LAHORE, February 15.

In the case in which Prithi Singh a returned emigrant from Vancouver who is alleged to have been a passenger on Board the "Komagata Maru" and his associate Khan Singh were arrested on a charge of murderous assault upon Inspector Amar Singh, the Assessors, at the Sessions Court Ambala, where the accused were committed were unanimous in finding the accused not guilty. The Court reserved orders.

Sikh Scriptures for the Sikh Soldiers in Europe.

LAHORE, February 15.

The Indian Council have received a request to send supply of copies of "Guruth Sahib" or Sikh Scriptures for the use of the sick and wounded Sikh Soldiers in the Hospitals in Europe.

Sir Michael O'Dwyer, President of the Punjab Centre of the Association, has presented 200 copies of the sacred writing to the Indian Council and the Indian Council has ordered a further supply of 200 copies from the printers.

Sample Exhibition of German & Austrian goods.

LAHORE, February 15.

Sample exhibition of German and Austrian goods will take place in March, the competing Indian manufacturers visiting Lahore at the same time. The Exhibition will be opened as soon as possible after March 1st and will remain open for about ten days.

Peoples' Bank of India.

Appeals of the Late Directors

LAHORE, February 15.

Appeals preferred by Harkishanlal and Umar Bakshah, late Directors of the Peoples Bank of India against the order of Mr. Forbes, I. C. S., Additional Judge, Lahore, directing the examination of the late Directors and Manager of the Bank under sections of the 162, 163 Indian Companies Act 1882, in pursuance of an application by few creditors came on for hearing to-day before Sir Alfred Kausington and Justice Rattigan in the Chief Court. Mr. Oertel, Barrister appeared for the appellants and referring to the respondents' application said that Meugen and Dignasse, official Liquidators of the Bank, who are held in great respect in the banking world in their reply expressed themselves strongly against such enquiry which was intended only to hamper the liquidation. Petman, the Government Advocate, who appeared for the applicants before the Additional Judge said that he had no instructions from the respondent. Their Lordships after hearing Mr. Oertel at length accepted both the appeals on the ground that enquiry ordered by the Additional Judge was in the opinion of the Official Liquidators altogether uncalled for and not calculated to help the beneficial winding of the bank.

SOUTH INDIA.

Opening Proceedings.

TRIVANDRUM, February 15.

The 11th Sessions of the Sree Mulam Popular Assembly was opened by the Dewan to-day at 12 noon in the Town Hall with a very interesting and thoughtful address which was enthusiastically received by the audience. For the first time the Hall was fitted up with electric fans and lights. The Hall was crowded with the chief State Officials, Members and visitors, including the British Resident. The Dewan briefly reviewed the administration during the last official Malabar year and specially referred to the gubernatorial visit, the finances of the State, the unfortunate war and the opening of a Press Room. The Assembly dispersed at 1 P. M. to resume its sittings to-morrow, when the Members' representations will begin.

Election of a Legislative Council Member.

TRIVANDRUM, February 15.

The Trivandrum Division Members of the Popular Assembly elected Mr. T. K. Veloo Pillay, B. A., B. L., as a Member of the Legislative Council by a majority in the place of Mr. P. K. Kesava Pillay whose term expired.

UNITED PROVINCES.

A Dinner to Sir Harcourt Butler.
Raja of Mahmabad's Speech.

LUCKNOW, February 15.

The Raja of Mahmabad gave a dinner to Sir Harcourt Butler on Saturday, at which there were numerous guests. The Raja, in proposing the toast of the guests, made graceful allusion to the close personal relations which had subsisted between himself and his house and Sir Harcourt for over twenty years past. He said that the secret of Sir Harcourt's success in his official career lay in the fact that he realised the importance of bringing about good relations between the better class of Indians and Europeans and knew how to achieve it. Continuing, the Raja said that His Excellency the Viceroy, in selecting Sir Harcourt as the next Lieutenant-Governor of Burma, had perhaps in his mind to send there a Lieutenant well fitted to carry out the great work of reform which was such a vital necessity of that province of the Indian Empire. There is much work to be done in Burma, Sir Harcourt Butler, with his driving power, would do it thoroughly and well.

Sir Harcourt's Reply.

In reply Sir Harcourt Butler, after referring to his past friendship with the Raja and his family, said that no place in India could ever be to him as Lucknow had been. No place, he continued, could ever hold his heart in the same way. "I confess that the prospect of Burma fascinates me, but there can only be one Lucknow." The chief share of any success in bringing about social meetings between Europeans and Indians was due, Sir Harcourt Butler said, to Lady Butler, who greatly regretted her inability to come to Lucknow, and on her behalf and his own, he tendered his thanks to the Rajasabeb for all the great kindness and hospitality shown by him.

అనాగరక జనోద్ధారణము.

[ఒక పురవాసి.]

కీర్తిమూర్తి భాగము నాధిగ్రహించుటవలన సృష్టి శరీరమునకు హానికరము అని సంఘమున కొంత దుస్వప్తి యందుండుట సంఘహానికరముగాక యేమోన మనము.

వోరస్వప్తియే ప్రధానమై గా జీవించు నీమనాగర జాతికి తాము పలుమాఱులుల పరహింసచే సంగ్రహించి వివిధముల సమర్థిమర్కటమునకు నారికేళముబోలె కొరగాని జాతి విపణి కేణులను వివిక్రయించ వీలుగాని గ్రామ వాసుల గొందరి దమసంఘమున జేర్చికొనకలసె. ఈ హాస్య వర్తకవాపారమునకు తొలుదొల్ల నిరు పేదలును సృష్టి సహాయ పీన స్వభావ సోమదేవుడైన గ్రామవాసుల వీరుత్తము లొకరించి నారిమూలమున నాహారాది పదార్థపరి వర్తకమున జీవించుచు గ్రామమున వ్యాపార మభివృద్ధియగు కొలది సర్వ భక్షకత్వమునకు సన్నిహితమని నిరస్కరించుచు, దుర్మార్గ నాశన నిపుణులై ఘనవిజయమున నారి యిండ్లనుగూడ బ్రవేశించుచు, సంతతి గ్రామ స్వాధీనత్వము బడసిలో లోక నీవ్యాపారము సాగించుకొనుచుండిరి. పురవాసులగు సోమరు లీ సులభోపాయంబు గ్రహించ నాచోడల కహవాసం బేక్షించి వారికను వర్తకము యంధకారవిహారముల వారిం గూడి, విద్యాభ్యాసము కాంచి వకవాడుకంటె గ్రామ మర్కటములెరిగి వారగుట సులభముగ నీపిన్దాంబుల బడయుచు గురువులనోట మృతికైచుచుండిరి అచార్య సంయుగ మొత్తముగ లభించిన యాధునము శ్రమమున న్నాయకులు నొందిరి కాదు. కావున వెన్నెముకయందు పరి మితిలేక ఒకవాడి యాగ్రజము ముదనాటికి నిలవక మధ్య మాంస విక్రయకాలంబున, పణ్యశ్రీ గృహంబులకున, గం జాయి, మద్యము బానాలకును బ్రవేశించి చుట్టూరుగుటం జేసి మరల నీ వికాసము పురసంహారము నిత్యకృత్యమై యుండె. ఇంటిదొంగనుబట్టి నిత్యము తరచుగా దొంగలు గ్రామ వోరుల గతుకొన వీలుగాదయ్యె గ్రామము లీ వోరత్వము నాపుటకై నిజమించిన భటులు నిత్యవేళ, వీధులపెట్ట నొంటరిగా రాజీవి యగువుమువ్వురు గూడి ముచ్చట లాడికొనుచు, దారిబోవుచు, బ్రతియింటికడుట విలిచి యింటి వారి పేర్లపై పేలుకో పేలుకో యగు యర చుచు, జరుచుదురు. కాని యీమేలుకొలుపులు విదా పరవశులై మార్గకార కాభటుల కేలకు ఆ, ఆ, యని ప్రత్యుత్తరమిచ్చి చూచుచుండిరి మునుచియుండు ఇంటి వారి కుపయోగింపకున్న పేరటిగ్రామ గృహపతక ముగా నేర్పడని పరులనువారికి మాత్ర మామేలుకొలుపు కహకామై కావలివా రెడలనుండునదియు గృహమున లోనికియందును గూడ నదియు, తెలియ వీలుగలక జేయునదియయ్యె. ఈవిధమున రాత్రులుపేలుకొని పకలెల్ల నిద్రించుచునాకావలిభటులపడు శ్రమ వోరులకు కహకామయ్యెనేగాని పోరులకుకహకా దయ్యె. పకమరిత్రయన్నములు కయితము తమ కనుకూలమగు చుండ దామార్చించిన వివిధభూమణ రూపందైన, స్వర్నాదుల యనేకత్వము నేకస్వభావము బాణవారికి జేర్చి యద్వైత రూపందేర్పరిచి, విక్రయించ జూచినను, ముష్టివృత్తులను నంటించిన కనులొకమలవలె స్వకీయములుగాకునికి ననయున బోరలు భయమునావ కక్రమముగామి నేవలకుంబోలె హవి రాక్షసులు మాత్రంబయిన హాస్యవాహుడు లభింపజేసినను, సుతలరిటి నిత్యకృత్యమర్కటగుట నీమనాధింపజాలరైరి. నికా విహారియగు భూకములిటి, మూర్ఖదర్శన మీన త్రంచరల కప కారియగుట ప్రచ్ఛన్న జేషులను దీక్షయిన గ్రామసంచారము చేయవలసి, లోకులు జూకులల్లలాడినధారుల గౌరవించు ట్రెంగినవారగుట నిరదా యమవగు మార్గము యాజమ ధారణకై జగన్నాథంబున దివ్యక్షేత్రంబున కేగి, యచ్చటి జటావిత్రయాలయముల బ్రవేశించి, భంజదగింకత, భారముగల జటలనుగొని కొలదిగ తెరిగియున్న దమ శిరోజములనులం జేర్చి యంటించుకొని విభూతిగుదాగ్రములికా ధారులుగనో తీర్చుననీ, శ్రీమాన్, సనీనాథు, మాలికాధారులుగనో, ఋషి జేషధారులై యిట్టి గురుకులూకై యన్వేషించుచుండు కిష్కభృందమును గూర్చుకొని గ్రామగ్రామముల భిక్షువు రూపంబున సంచరించుచు, గృహస్థులూ సంగుక్షీర తర్కర పలాదుల స్వీకరించుచు నిమిత్తనీత్రై భక్తివరకత ప్రేక్షణికుల ప్రమింప జేయుచు, గ్రామహాస్యములు గ్రామకీర్త్యులను దెలియుచు, ముందు గ్రామమునకుం జనుచు సరిభక్తులపూజల కైకొనుచు మానవల మీకు గలుగుభలం బి యనుమాడ్కి నిండుకథాతి వారిచేతులం బడకైచుచు, జేషకటిగ్రామమున నాటిరాత్రి ప్రాప్తానసారంబుగ నాభరణాదుల నూర్చి స్వయముగ గరగి కొని స్వల్పభృందంబులుగజేసి మహాత్ములు, పరసజేషహాంబున లోపంబు గనకరింపజేయుదురను ప్రసాదము, లోకసా మాన్యంబుగుట సుదమమున కేమ్య లభివినయంబున నమస్కరించుచు, నాహారంబు మారుబాసం ప్రార్థించుచుండ, సం దలి గురూత్తముండు యోగపుత్రిధూమమున వీల్చి యాక్రో విం గ్రునుర్చించి యందు ముందుంచిన కనకగుండెంబునాపి, ముచ్చటి నూతనశిష్యులను, ఆశ్చర్యపరవశులజేసి, యోగపుత్రి

మహాత్మ్య విస్తారంబగు, గీతంబులం బాడుచు, తద్ద్ర హాని కుతూహలమునకులయిన యోగ్రామవాసులను భూమా కర్తణ నాశించిచ్చి యిది గ్రహించు మార్గంబు సమర్థంబుగ బోధించి పతివక్త మనస్సులై విరాగులు గాగోరువారి కేమ్య బృందంబులం జేర్చుకొనుచు, తిరుపతి, శ్రీరంగాది, పుణ్య క్షేత్రయాత్రలకుం బడు చుండుట, కొందర కైషు దెలిసిన కిష్కమై యిండ్లనోపు. కేమ్యసంపాదనకు ముగ్ధ సాధక మగు, నా యోగపుత్రియన నేదియన, యోగులనుకొనువారు యోగపుత్రియై యున్నావలయుననిన వారు జ్ఞానపుత్రియనియన, విభక్తులు ఆగ్రామ పత్రియనియన; కైపులు, బసవపుత్రి యనియన, నేదియ నా సావనపుత్రిక. మహాత్మ్యదీక్ష భూష భూషంబైన నామంబు గంబాయుయేనుండు. ఒక సామాన్య సంఘమున ప్రవేశించిన దక్షిణ్యత్వ మంటుగోగము రీతిలి బ్రహ్మచర్య సృష్టి సంఘములం బ్రవేశించి యెరుల కభేద్యంబై, లోలోనెట్లు జేరుచున్నదియో యోజింపుడు. బాపట్లగ్రామము లీ జి.యన్. తామన్ దొరగారు నలురది కుటుంబముల యనాదుల నికట జేర్చిన తరువాత, నీగ్రామ మున కన్నపుశేరములను, గ్రామసమీపమున దారిదోపిడు లును, జరుగుచుండినవి. ఈదుష్కార్యము నియనాదులున, యెరుకులున, జేసినని, గ్రామములు శ్రమించుచుండిరి. ఇకట సత్తనారాయణపుర ఆగ్రహారంబున బ్రాహ్మణ బాలరు భట్టి బ్రోలు హాస్యప్రకారాపు వారొకా నారాయణరావు మొదలగువారలగ్రహార సంరక్షణకై రాత్రులు కావలి కాదు చుండ 4-2-15 తేది రాత్రి తత్సమీపంబున ఒక వృత్తుంబు నీడ నెక్కోమున్నట్లుగొనిది సమీపంబునకుంబున నవటివా రిరువురు, పలాయితులయిరి. ఒక్కడు మాత్రము యోగపుత్రి మహాత్మ్యంబున గోకము మరచి యచట నీ యోగనిధిని జెంది యున్న నాగ్రహారముల దండ ప్రహరణంబుల నామోగంబు ప్రపంచయోగంబునంబడి కన్నపుగ్రామిచే వారింబాడుననుకొని నా మాత్ర ప్రకారా యుండు బాహువులచే నాని బాద విపట్టికు పాకి గాల్చుడని యరచిన వారి జేషభావల వారస్సురుండుకాచి, గట్తకభటులని యెంచి భయభ్రాంతుడై చంపకుడు చంపకుడు అని యాకత్తి నేలం బడకైచిన వానినొక త్రాటింగట్టి యుంచి పోలినువారికి స్వాధీన పరిచిరి. ఆ చోరుడే గ్రామమున నాలుగైదు మాస ములనుండి, జరుగుచుండు, వోరత్వమునకు తానున, తన యనచరులును వోరకులమనియు తమ వస్తువుల నీ గ్రామమున నిదివరకు బహుకాలమునుండి నివాస మేర్పరచుకొనియున్న, యెరుకుల వాడొకడును, ఏకాది వాడొకడును, గనుమండి రనియును, వీరునుగూడ యీ సహాయమున జేర్చి చుండురనియు, జేష్మెయి, ఆ యోగనిధియు, నెరుకుల వాడును, నెరుకుల యన్. తామన్ దొరగారు యోగ రణులొకానావారు కారనియు స్వస్వాధీనత్వంబు జీవించువారనియు నెల్లరుకు దెలిసిన విషయము నిజము నిలుకడమిద తెలిసినది గదా. ఈ నిష్టు బాతుల సద్దరించువిషయమున నీనడుమ, చట్ట నిర్మాణసభయందు. జరిగిన చర్చలో నిష్పటికి మిషక్ సభు మువాకి స్వాధీనపరచినవారుగాక యింక సేరయులు చేసినవార నేకులు గలవనియు నాని ఆదిరించుటకు హిందూమహమ్మ దీక్షు సంఘముల నా కేపుడు బాహుకొనుదురాయని, తా మెరుకునామ చుంటిమనియు, మా ఆర్థ దొరవారు నెలవిచ్చి యుండిరి. కాన హిందూమహమ్మదీక్షు సంఘమునకులారా ఇట్టివారి సహాయమునకై సమకట్టిన మనకు పాలకులెట్టిసహాయ ములైనను జేయగలరు. వీరి నన్యమతములను జేరనిచ్చుట సంఘ దౌర్బల్యమునకు కారణమగును. త్వరపడి తగుప్రయత్నములును జేసి, యాసామాన్యజనుల శ్రమలనివారింది సుఖాభివృద్ధి చేయుదురని మిగుల ప్రార్థించుచున్నాను.

క్రితికరము

(ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు)

తే. 1. శ్రీమం పెసలూరు గచ్చిలూరు !
అలితసాధ్యులకావ్య కలితులార !
నిజములను విజకడమిద నేగహింప నేనపండిన తీర్థులార ! కత్తి
ములను చాచిట్లు విలిపి నెమ్మొదన్పుత్రి
బున్నెమార్చింప గోరునామస్మలార !
నే వచించెడి గాని సాకధాన
చిత్తులైవి నెదరంబు జేషమంటి
పూర్వమే పుణ్యలో కృపాపూర్ణులగుచు
బేరునెంపులు నింపుకొంగో; క్రితి
కామిని కాముకులయి; కిష్కపవన్పుత్రి
నార్తన విలాస నమపాయార్థ మొక్క
కొన్నిచోట్లకు బాటంబు, కొన్నిచోట్ల
సుత్రములు, కొన్నిగ్రామాల సద్వనంబు
అంచినారించితుల వాదరించినారు.
స ప్రసంజనములు నిల్చిస్వర్గలోక
బోగ్రాగ్యంబులంది సభోకులను
రాంగి నాథింక మంగళాలింకనముల
జేలచున్నార తెలిసి, తేలకలరు
పోవునాడెనిరుగొని పోవరై; 20

కట్టుబట్టిన విడిచియేట్లు ! సకల
ధాతులభారధారేయ భీరవంబు
లా గునీలు తమకున్న యశీశాల
పక్షిపాతంబులేక కష్టమును నేతు
నెడి సమృద్ధి; కట్టినేయ మహాత్ము
లక్కడక్కడనున్న గ్రామోపకాంక్ష
సాలనంబును నిల్చియేకొలుపుదు
లాటుపాటులు వాటిల్లుమాట గలుగ
కూడనిగించుచున్న వారొప్పమీర
వారికడుపుచల్లగ బాటసారులై
చాగొసంగిన వారిని బడలికడల
ననుభ వించుచు నుండి అనుభవించ
దక్షిణపతులను చెప్పి తలులయంబ
చేపుడెమ్మర్చు బూబారియారం బో
సంగవలెకా! ఇట్లువారొక సేమ
టంచునాము నన్నడిగిన నడుగవచ్చు.
ఒకడు సత్కముజంబుగ నొండొకడు
తాబురువెట్టి ఘనదేవు గానినంచు
మీరెలుంగరై యెలుంగ రెన్నెరివికొను
డిపుడు మాదుష్టమార్పిక్రిమపరిచితిరి.
కాదు. మీరంత పున్నెంబు గట్టుకొనక
నోప; కేమన్న నోటికి రావునంచు
గలుగు కూడవ్వడైన లొంగక దాదు
తలచునే! తలచు ఘనం గలరు. వారి
నెన్న నేటికి? మాఁగూడ వేర్వేర్వైన
మిక్కి లొకొన్నవాడెము మీగృహంబు
జేరి; "రక్ష! రక్ష! ఆమహమ్మని నార్య!
అన్న దానంబు" అని దీనాత్ముడగుచు
వేడుకొనునేది మన నంత జేషపకునో
తదులే యెలుంగురుచు. నే దడవనేల?
కాని "హ! వెట్టివారొక" యటంచు
లేవగొట్టుకడ! వెట్టిలేరు యెడల.
కట్టు నిల్వకామింపు కుట్టుదనకు
ఎకరు వద్దరియ్య సతవుల లోన?
నమరు బెరుదలు వీడి యానంచుడగుచు
మొదటి యధిపతిసామ్యుని మువలయుదును;
రెండవ భుండు దా చంచలంబుయి తన
వెయ్యిపుల నాడబొమ్మను, నాయన కడ
కేగి యున్నేరు; వానే కట్టి
మోమును ముగించుచేసి సల్లి; సల్లి
కైన నొకపుడు సత్కృతీగామింపు;
వీనికేవాడుగలనైన సత్కారించు
కాగదాల్చిటి వెకకం గనడదే దెవ;
తనకు మాటరాకుండుట కవపుగాగ
వెద్దమువ్వకలకం దిడివెట్టుచుండు
వార లాయూకెపుడైన వచ్చువచ్చు
వెట్టుమువ్వక దసామ్యు వెట్టిగాదు
వావీరి నెత్తులుగట్టి కూరిదిదే.
అట్లే! ముఱచిటి నెత్తులుగట్టి నేల?
తేరగా భర్తదన ముడిద; వెత్త
నంబుగలదు వెచ్చింప కడ్డంబుగలదే
దొంగపేళ్లకు గల్లపదులకు నింక?
"కోడిమాంసమేగాని మాగొప్పనోగు
లారగింపడు తేలేమ్మ"బన్న యంత
దారిగు నెలవుల కనునైనపేళ్లు
వ్రాయుటయే వచ్చిన తలారింబుచేటి
కియుటయె పని; యిట్లనే యెసగుగొన్ని
చోట్ల నవియున్నవారు వినువుజించు;
తేలకొలయుల గొంగతల గలవు;
నేనుకావలె; చేసా మృకాణముగ.
వెచ్చవడరాదు; యీలాటి ప్రయత్నము
గలదే? కావున నేయింతకలిమి గలిగి
ప్రబలుచున్నార నారు ప్రపంచమందు;
తెంపుతాడును పుణ్య పుణ్యములేదు
నెండ్లముల మెడలండుట కిండ్లుతాటి
యాకుగుడినెలేయార! అన్నాతులను
నాథలూరించి బడలించు పాతకంబు
కట్టివడువదే? అధిపతి ధర్మమార
కున్నును సత్కృతి గనడోకో? వికండ
కన్న కిడ్లల మొఱులు బ్రహ్మచరులను?
మచ్చుమాపునగద హెచ్చు మచ్చరమున
కాని నిడవైకడగు "ధి కాగనిలిపి
పాలనంబొప్పగా జేయుభారముని
యిన్ని వారలకిదియే విష్ణు యు.
హిందూధర్మమై కృపానిధి
రప్రపాతలై నేతలై రక్షకులయి
రక్షకులయిచెలగు ప్రసిద్ధులార!
ఈమొదలింది కలక వెలుగుగడయ్య
క్రితికరమవివార; వివరములు
మెచ్చిమర్చింది వేగవంత డిమ్మిలులు. 100

జాబులు.

విలేజ్ కలెక్టరు ప్రకటన.

వి. వెంకట్రామయ్యగారు— ఇట్టివింతలు ప్రకటించే నందులకు చింతించుచున్నాను.

పురవాసి— ప్రకటించే నందులకు చింతించుచున్నాను.

మా గావు. మామమనలగారు— సంస్కృతవిద్యార్థి— చర్చ ఆపినారము. ప్రకటించబడదు.

బాగ్ లూరు-డివింగురూము

అయ్యా, నేలంజిల్లా హోమారు తాలూకా బాగ్ లూరులో ఒక పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించబడినది అందుకై తగు ప్రయత్నములు చేయుచున్నానుగాని ఇకను సఫలమనోరథం దగుటకు సమయము దొరకదయ్యెను. ఎంత ఆధునికమైన కట్టడమునకు 100, బల్లలు మొదలగు వాటికి 20, ప్రకృతముపుస్తకములకు 20, అంతు 140 రూప్యములైనను కావలసియున్నది. ఈ గ్రామములో వసూలైన చందా చాలీచాలక యున్నందున ఆంధ్రదేశమున గల సంఘాధికారులు పుస్తకభాండాగారకార్యదర్శులు, త్రివిధతర-ఆంధ్రదేశకాళిమానులను తమతమ కృత్యానుసారము ద్రవ్యములను సహాయముచేయ చేతుచున్నాను. ఆంధ్రకవులును అట్లే సహాయంబుచేయుచుండి తాము వ్రాసిన గ్రంథముల వైకి తమవలె వినన్చి యీపుస్తకభాండాగారమునకు బహుమతిగా నొసగవలయునని విధేయుడవై ప్రార్థించుచున్నాను.

వి. సుబ్బయ్య, నెక్రిటిరి.

బాగ్ లూరు తాను సారము

అక్షరస్వీకార మహోత్సవము.

అయ్యా, ఈ నెల 6 వ తేదీన, కాకినాడలో, మ-రా-రా-శ్రీ, మాకాలవీరయ్య వాయునిగారి మందిరమున, వారి ద్వితీయ పుట్టినదినము చిల్ల వీరరాఘవునిక, బాగ్ లూరు తాను సారముగా అక్షరస్వీకార మహోత్సవము గావింపబడెను. వారి బంధు మిత్రులతోడ నెకాక, విద్యార్థిగారవసంపన్నులగు బాల్యులతోడ ను, వినుపీనులతోడను నిండి, వారి మందిర మనయమున నానందపల్లకయొక్క యాలవాలముల విరాజిల్లెను. మ-రా-రా-శ్రీ, తేనుమల్ల రాజగోపాలరావువంటులుగారు సంకీర్తన పురస్కరముగా నీశ్వరీహాసము గావించి, బాల్యులచే నక్షర స్వీకారము చేయించిరి. మఱియు, నానయనందే స్వరస్వీకారము కూడజేయించి, దొరయ్యనాయకుగారు సంకీర్తన నందుఁ దమవగల యభిమానమును తెల్పించుచు, ఈనూతన ఫస్టికే బునాదిచేరిరి. మ-రా-రా-శ్రీ, వేమూరి రామకృష్ణ రావువంటులుగారు, వి. పి. రాజువాయునిగారు మున్నగు వారు తమపవిత్రవాక్కులచే బాలుని నాశీర్వదించిరి. తత్సమయమునఁ దెగ్గరికల్పాహారములును, బాలురకుఁ బప్పుబెల్లములును నొసఁగబడెను. మంగళవాద్య పురస్కరమును మారేగింపుతో బాలుండు బడికి పోయినచేత. మధ్యాహ్నము వడ్రాసోపేతమును విందుజరిగెను. రాత్రి, భిక్షాగ్రేసరులగు ఆదివ్రాడి సోమనాధరావుగారిచే, దయాకర విజయమును కథారూపమున భక్తిరసమునంభకర్మముగఁ గురిపించబడెను. అక్షరస్వీకార సమయమున, నాశీర్వాదరూపకముగా, నీక్రిందిపద్యము, కాళ్ళకూరి వారాయణరావుగారిచేఁ బఠింపఁ బడెను.

విద్యార్థిత్వము.

(కాళ్ళకూరి వారాయణరావు విరచితము)

రాఘవా! మామనంబులు రంజిలంగ విద్యనేరివి మామ్రాలు విస్తరింతు! భగవదాశీస్సులందు నెప్పంగిగన్న విద్యవంటిది మఱిలేదు, విద్యయనఁగ నెట్టివెలయఁ బంత్రిము తెట్టితలు నేనుఁబాలించెలి; యీవి చేతఁదలుంగ నట్టిగని; దొంగచేడఁ జిటిచు; కాఁభదములేట్టి కమిపంట ఆత్మగృహమునఁ బ్రయమిప్ర; మధ్యదేశ ఎందు నెలమెట్టి; మేకాంతమందుఁదోడు; సంఘము నెగగ; విద్యకు సాటిగలదె! దానిఁదగునీతి నేరని వానిఁగూర్చి కటకటా! యేమిచెప్పదు? గనుఁజేరి బానిసీకుడు! నగరనివాసియొక

యదనిమానిసి! కావున నాస్తోడఁ బాటుపడి పండితుండవై ప్రతిభఁగనుము! విద్యలకు నెల్ల నాయకవిద్యయైన యాత్మవిద్య నెఱుంగని యంతఃజను నెంత నేర్పిన నెప్పుల! మెప్పుడిదిని మఱవఁబోకుము! మఱియొక మాటగలదు విద్యసర్వార్థములయందు విరియఁజేయ వలయు, నేమఁ-యోజించు పనికి మెదడు. ననుభవంబుఁకైవచ్చి, యాచరణము నకు నేరఁచు నప్పు డెనకరములగు. కాకినాడ. బాదం సుబ్బారావు.

III

శ్రీసీతారాము మందిరము.

అయ్యా, జగద్విఖ్యాత శ్రీమంతమగు శ్రీఅన్నారాయణస్వామిమఠ రాజధానియగు మా మాజీవీధు పురమున, బ్రహ్మదేవతారామయ్యగారిచే, సకల జనోపయోగార్థముగా, వైదికరస నొక్క దేవతాతనము నిర్మింపబడుచున్నది. సువిస్తీర్ణమైన యీమందిరము దొకభాగము, సంస్కృతాంధ్రగ్రంథభాండాగారముగను, మరొక పార్శ్వమున్న సుక్రముగను, వేరొక ప్రదేశము పఠనమందిరముగను, తొండొక భండము, భగవదాలయముగను, నెలకొల్పబడి, నిరంతరధర్మరక్తియు, విద్యా వివేకయుక్తియు భక్తిజలకములై ముక్తిమాలములగు వానిలో కమున తీవ్రదీక్షించుచున్నచో యన భాసిల్లుచున్నది. ఇయ్యది ప్రకృతిమున నిర్మాణదక్షయందు దున్నును, సుమహూర్తబలకాంక్షచే. ఈ సుఖ మాఖ బ గె (4-2-15) శుభదినమున, తేలవ్రాణ, కపిలేశ్వరపుర, ఉయ్యూరు తిరులూరు కొచ్చి జమీదారులతోడను తిరుచిత పరివారముతోడను ఎన్. వెంకటరావు వి. పి. వి. ఎల్ (కపిలేశ్వరపుర ఎస్టేటుదివాను) గారు డి. తిమ్మరాజువంటులు వి. పి. (ఉయ్యూరు ఎస్టేటుదివాను) గారు, ప్రథమ సత్కారారాణ్యము రిపంతులు (పోలీసు సర్కిల్ డిప్యూటీ) గారు ఎన్. కృష్ణయ్య (మామూరు ఎస్టేటు దివాను) గారు జగన్నాథస్వామియ్యగారు (కొంజర్) గారు వి. రామసింగు (చేరీపాటి) గారు మున్నగు ఉద్యోగిష్టులతోడను స్వీయబంధు, మిత్ర పరస్పరములతోడను, అలలు కల్యాణము ద్వయము శ్రీ సీతారామలియాలయ ప్రశంస, వీవా మృదంగ తూర్వజయు, నాదపురస్కరముగా జరిగించబడి నది. సువర్ణదిశ్చిఖితమై, జీవకళలనీనుచు భక్తలహరీయముల నాకర్షించు శ్రీ సీతారామపులిమము, శ్రీరాజా వేంకటరంగయ్యారావు బహద్దర్ జమీదారు (కపిలేశ్వరపురం) వారిచే స్వయముగా సంస్థాపించ బడినది తెలియజేయుటకంతయు సంతసముచున్నది. తనృహోత్సవసమయమున బ్రహ్మ.సి. గారిచేఁ ఫర్షులకొసంగబడిన చందన మురభిక్షద్రవ్యాదులు బాహ్య వాసనాక్షయమును, చిత్తుల సత్కారారాణ్య శర్యగాంచే సుపస్యనింపబడిన భక్తిజ్ఞానవిషయక పద్విగద్యాత్మకవ్యాసము లాంతరవాసనాక్షయమును గావించి సభితుల నానందవారాణ్యం దోలలాడించినవి. ఒకభక్తునిచే వ్రాయబడిన పద్యములు కర్ణరసాయనముగ వైవారిచేఁ జింటిమి. శ్రీమూరి సీ. గారిపక్షమున శ్రీయంతవైద్యుల కృష్ణారావు వంటులచాచిచే మందిర విషయకమును 'బిబ్బి' ఇంగ్లీషులో వ్రాసినదవలెదెను. అపర దినమున వందలకొలది ప్రాహ్లాణులకును, తత్పరవాసరమున వైశ్యసూదులకును, తత్పరిదినమున పంపుభిరి మూకాంధులకును మృష్టాన్నదానము చేయించిరి. వైకుంఠముల్లు శ్రీరామాధిష్ఠితిమై సత్కారము చందమున భాష.లమమై, శివరాట ధానికై వడి నింతాన్నోదక లాభిస్తామై, కృపాంగణసమగు కల్పవృక్షము చందమున గ్రామమధ్యమున విరాజిల్లుచున్న యీమందిరము దినదినాభివృద్ధిగాంచుగాలి! ఏకస్మందిరప్రదేశ ప్రదాతలగు శ్రీరాజా. శోభనాద్రవ్యారావు బహద్దర్ జమీదారు (తేలవ్రాణ) వారికిని, విశేష ద్రవ్యసహాయముచేసిన తదితర భక్తులకును, పురజనుల కిట్టి మహోపకారముజేయు శ్రీమూరి. సీతారామయ్యగారికిని జేపుడు మేలియ్యగార! ఒక పురవాసి.

IV

ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ

అయ్యా, ఈ నెల 2-వ తేదీ, ఆంధ్రపత్రికలో, ఆంధ్రవిద్యార్థుల మహాసభ! అనర్పితకతో, విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులగు, మురారా రా. గుడిపాటి సూర్యనారాయణ; తేనుమల్ల వేంకటేశారావు; అడవి బాలరాజుగార్లు వ్యాసమును; మరునాడు, బరహంపుర వాస్తవ్యులగు శ్రీనివాసా. మూర్తిగారిచే, తద్విషయముననే వ్రాయబడిన వ్యాసమును చూచి సంతసించితిని.

కాని, ఈరెండువ్యాసముల యందలి యభిప్రాయములును వేర్వేరుగా నున్నవి. మూర్తిగారు రెండువర్తనముక్రింద కాకినాడలో ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ! జరిగినట్లు వ్రాసి నారు. అది 'ఉత్తరసర్కారుల విద్యార్థులసభ' కాని, ఆంధ్ర విద్యార్థి సభకాదు. దానినే పునరుద్ధరించేసి, నెల్లూరు, దత్త మండలములు లోనగు ప్రాంతములలోని విద్యార్థులనుకూడ నాహ్వానముచేసి, సకలాంధ్ర విద్యార్థిసభగా, జేయవలయు నని వీరి అభిప్రాయమై యుండవోవు.

విశాఖపట్టణ సోదరులన్నో, ఇంతకు పూర్వము, ఉత్తరసర్కారులసభ యొకటి యుండెను శ్రీవిషయము గను నించినట్లే కనుపడెను. ఒకమహాసభను నూతనముగ స్థాపించి, ప్రతిరత్నమును దేశీయమునోసభ కాముననే సాంఘిక, పరిశ్రామిక, ఆస్తిక, సభలు బహుపురిక గే; మనమునూడ ఈఆంధ్రవిద్యార్థిసభను, ఆంధ్రమహాజనసభ, ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారసభ, మొదలగువానితో బహుపవలెనయ; అందులకు ఆంధ్రమహాజనసభ శుభమువారి యంగీకారమును బొందవలయుననియు వ్రాసియున్నారు.

వీరలచే నుద్దేశింపబడిన సభయొక్క స్వరూపము, పరమావధులు, తెల్లముగు కొఱుకు, ఈక్రింద నిరూపింపబడిన సంగతులను గూర్చి ఆలోచించి వారి నిశ్చితాభిప్రాయములను పత్రికలములముగా తెలియజేయ వేడెదను.

1. ద్వితీయాంధ్ర మహాజనసభ. ఈస్థల సెలవులలో నగుటవలన, విశ్వవిద్యాలయ పేరీతులకు బోవు విద్యార్థులు రావీలుండదని, సభా కార్యనిర్వాహకులకు వలముదలు విన్నవించినను, విద్యార్థుల యభిప్రాయములను సరకు గొనక, ఈ స్థలందే బెజవాడలో కావించి. ఈయేడుకూడ ఆ విధము ననేకానున్నదా? అటులయిన, మనసభవారి సభతో గావించు తెలు?

2. సభకు ప్రతినిధులుగా నుండదగిన వారెవరు? 1907 సం॥వఁ బూర్వము, దేశీయ మహాజనసభయందులవలె నే. కొన్ని రూప్యములు నమర్పించి ప్రతినిధిటిక్కెట్లు కొనిన ప్రతియు వకుడును ప్రతిధిగా పరిగణింపబడెనో? లేక, ఉత్తర సర్కారు సభయందువలె నే, ప్రతి ప్రథమ తరగతి కళాశాలనుండి యు నాన్యును, రెండవ తరగతి కళాశాలనుండి నలుగురును, హైస్కూలునుండి మువ్వురును ప్రతిఃథులు ఎన్నుకొనబడి, ఇతరులు ప్రేక్షకులుగా మాత్రముండురా?

3. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము; 'సామ్రాజ్య వైస్రములలో నాంధ్రుల జేర్చుకొనట' మొదలగు రాజకీయ విషయములను పూర్తిగా ఆంధ్ర మహాజనసభవారికి వదలి, ప్రత్యేకముగా విద్యార్థులను సంబంధించిన తీర్మానములు మాత్రము, అసగా, 'దేశభాషా ప్రోత్సాహము,' 'వెరకులగు నిరసనను,' 'దేశ పరిశ్రమయొక్క ఆశక్యకర,' ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము మొదలగు వానిని గురించియే చర్చచేయవలయునని వీరి యభిప్రాయమా?

4. ఈ సంవత్సరము మాత్రము, విశాఖ పట్టణములో ఆంధ్రసభతోపాటు జరిపి, వైనుండియు, రాజకీయ సభతో ఏవిధమైన సంబంధమునులేక, పాఠశాలలు తెరచియుండు మామములలోనే, దసరాపండుగులలో చేయవలయునా?

5. ఇదిముఖ్యముగా విద్యావిషయక సభయే అయిన యెడల, పాఠశాలాధికారుల ద్వారా వెల్లడిపరచి, వారి ప్రోత్సాహమును, ఆనమతియు బొంది కార్యసానుకూలము అగు ఏర్పాటు చేయవలయునా? మున్నందు మీవిశాఖపట్టణ కళాశాలాధికారులగు శ్రీ పి. టి. శ్రీనివాసయ్యగారి సమ్మతితోనే, మీరు ఈముద్యమమును తలచెట్టివారా?

6. అన్నిటికన్న ముఖ్యముగా, సభాతీర్మానములును, ఉపవ్యాసములును ఏభాషలో నుండవలయును? ఉత్తర సర్కారుల సభయందు, రాజకీయభాషయగు హూణముందు కొంతయు, మాతృభాషయగు నాంధ్రమున కొంతయు జరుగుచుండెను. ఇందుకు తార్కాణముగా 1908 సం॥లో గుంటూరు నందు శ్రీపత్రి, శ్రీనివాసరావువంటులు వి. పి. వి. ఎల్, హైకోర్టుకీలుగారి అధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో "కృష్ణ వాణి" జ్యోతిషయోగములు" అను వివాదము తెలుగునందే జరిగెను. ఇంకను తెలుగుపుడమా? లేక అంగ్లేయభాషను సంపూర్ణముగ కర్షింపవలయునా? అటులయిన, పాశ్చాత్యవాద్యులు, పృథ్వీకృతాస్త్రు, చార్లెస్ విషయములలో పాండత్యము సంపాదించుట మఖ్యోద్దేశములలో నొకటిగాగల విద్యార్థులసభ అట్లు చేయు టాచితమా?

ఆంధ్రసోదరులు ఈవిషయమై తమవభిప్రాయములను తెలియజేయవలయునని కోరెంకొన నాడుగలిగిన సందేశములను గనుచుచి నాడెను. ఈవ్యాసమునందు మొదట పేర్కొనబడిన నాసోదరులు సాధ్యమునంతిత్వంలో వైవిధ్యములను చర్చింప కోరెదను.

బండరు

కో.రా॥

అమృతాంజనము డిపోవారి బౌద్ధముల ప్రకటన.

దంతచూర్ణము

వంటి నోళ్ళులకు మంచిపొడుము. సువాసన గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నోళ్ళిగలచోట దూదిని మందులోతడిచి పెట్టిన నోళ్ళినివెంటనేమాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము, నులబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికీతైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము నాలుగుపూటలురాచినతప్పుకపనిచేయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అజకాళ్ళు, అజచేతులు, చర్మము, కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసిన కాయలయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.

ఈతైలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని జల పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ నోళ్ళియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. నెండుకలు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును.

5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసనమువద్ద చర్మము లావుబారి మొలలుపర్పడి యమిత బాధగలుగును.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూత్రము

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట ఆవశ్యకము. కలరాకు బహుశక్త్యమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

భాతుపుష్టికి, జలమునకు, రక్తవృద్ధికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగలడబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి

ఈభస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము పలుపెక్కదు. మంటయుండదు.

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0. వి. పి. ణో 0-12-0.

శామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, మరద, కసి కారుట మొదలగునాటికి మంచిమందు.

డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విడుపుజ్వరము, మన్యజ్వరము మొదలగునను జ్వరములకుదివ్యవృద్ధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5, 6 బొట్లను చెవిలోపోసిన బాధతగ్గును. మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మూత్రము.

కొరుకు సనామేహములకు ఈమూత్రము బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు

పడిన, చోట సుఖభోగి తైలమును రాయవలయును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బా

ద్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకాది. 20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

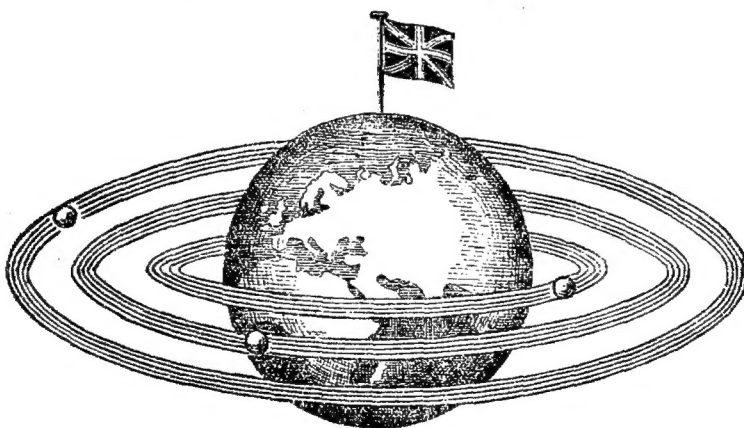
విధములఅన్ని ప్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.

ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మూత్రలను తినవలయును.

అమృతాంజనముడిపో ౧౦౯, వేరిరోడ్డు బొంబాయి లేక, ౬, తంబుళెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనహోర సంగ్రామము!

చిత్ర రూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే భారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలక్షైర వ్రునివలె వివరియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్ను, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్ను, చక్రవర్తులనున్ను, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగచున్నవి.

త్వ ర తే యు డు! స్వల్ప మే ప్ర తు లు !!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారవావలనున్ను, యుద్ధనావలనున్ను హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్మడను జూచియుందురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసుకు ముట్టి దించి జేసిన అనాగతములను జూచియుందురా? తుదకు దానిని గతిహాసిత సిద్ధియను నానయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆఫ్రికా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్ను, వాయువిమాన నాయకులనున్ను జూచియుందురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటములు తెప్పించి జూడుము! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

షరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించుచున్నాము ప్రతియొక్క కలమును మౌనికట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగాకేరునట్లు పంపెదము.

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రము.

యిందకన్యారి, పచ్చకర్పూరము, తుంకుమపురపు, బం గారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచే తయారు చేయబడినది గనుక మిక్కిలి గువాసన, పరిమేశము, మనోహ రముగలిగి యున్నది. యిది తాంబూలములో గాని, విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని ఆశ్మిము, వాయువు, జలబలి, అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదములు, జ్వరము, జల వోమము, చిన్న విడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని వ్యక్త, నిర్మూలించి మంచులకును ఉపయోగి, ధాతువుప్రది కలి గించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది. మృదుబాహుగము కొరకు వెల మిగుల తక్కువగా నిర్మ యించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలురు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యిది సమస్తవైద్యములు, పులిరేపులు, అశ్మిము, నులబద్ధము, నిస్పి శ్వేమము, కడుపు బ్బరము, నొప్పి, వమనము, నోటనిరూరుట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచికలిని జీర్ణ శక్తిని కలిగి చును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. పి. అందుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

హిందూ-గుంటూరుజిల్లా

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెని, మరాఠువర్తకము-మదరాసు ఈస్టు.

ఈ ప్రక్క చిత్రవర్ణమున దగుపడునట్టిన్ని యింకా యితర మైనట్టిన్ని బర్మావైజులకు తగుమైనటుల ఇమిడేవక, చక్రసాన, చైసాన, పట్టెకెంపులు, తుచ్చకెంపులు, వైక్రాంతములు, రోజాభూటా అను మేలు వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి గాజుకన్నులకులు, మంచిపనితనముచేయిం చి శోభాయమానముగా జీవరత్నములను మిరియుండునట్టి వాటినిన్ని వారువారు కొరవట్లు తయారుచేయించి సరసముగా పంపించగలము.

ప్రథమమున అర్జునంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెడు సార్థ కవాచముగల సరాలు వర్తకులను విలసి లోనవలయునని నగలను రత్నములను స్వతే శపుకానులను గోరువారు ప్రార్థితులు.

పోస్టేజి నహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.

ఒకపిల్లరైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుకొని యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగ్రత్తగా తమదామే వ్రాయును.

జె.వెంకటేశ్వర, మహిళాకోశ గోదావరి, ఆలంక నిగ్రహ బోధధాయము,

22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన గోమసంజారం.

బే గం సా హి సోప్.

అజాత గోమ సంజారం అనే నూతన సాబనును మొదటి యే భాగమునందును గోమ మును తమపుత్రకు కుద్దము గాను యొలువంటి సువర్ణ ముగ్ధమును గాని తన నామమును పేర్కొని చివరను చివరను వ్రాయుట ముఖ్యము. ఇది గోమ సాబను (సోప్) యని పిలువె.

వెల 8 పిల్లల వెట్ట 15 రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణము 8 పిల్లల రు. 2-10-0 తపాలకర్ప 6-6-0 గుంటూరు, ఆంధ్ర వి. సంగీత్ అందు కంపెని

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాణ్దీయాల కుద్దేకంబడిన అత్తరుపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన ముండవది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ లేదు. శేతిరమాటా మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని ఖాటును వేసికొనినయెడల సువాసనతోగూడిన పూలతోట లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన వేయికముల పుష్పములనుండి తయారైన ఆ త్తరుయొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిల్ బహారు ఇ వ్య వ ని మీదగ్గిరనున్న జాపుకపర నడుగవలయును. వారితావున లేదని మాకు వ్రా యుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, క్లౌస్సు ఆ త్తరుగల పెద్దసంఖ్య బుడ్డి 0-2-0. ఈయత్తరులో ఉరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కాళ్ళు దణక 1-5 1-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును. రోజు ఏకెట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ కెమికో కంపెని, 155, జామా నునీద్, బొంబాయి. మదరాసు ఏకెట్లు:—కెనకాత్ పురమాత్తం నూత్రి. 40, 29, చైనాబాదరకోడ్డు పునరుబాదుసమీపం, మదరాసు,

జీర్ణ సాయనము.

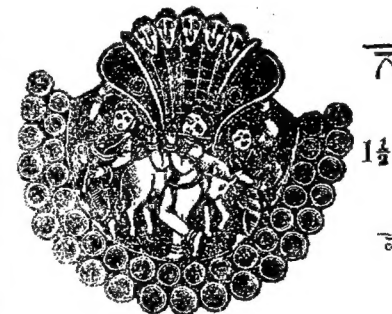
25 మాత్రల డబ్బీ 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణమువల న భుజించినవస్తు వులు రక్తమున కుసరిగా మార నందున ఇదిమిగి లినరోగములకు కారణ మగును. దీనివలన శరీర కోశములందు

రసస్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్మల మేర్పడి ఆయువు పీణించును. చులబద్ధము మానును. అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టిసిధి, మద్రాసు.

22-వ న్నెగల (సవరము) బుగారు. (ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0

మలీయునివిధములగు బంగారనగలు, వెండినగలు, రాళ్లు చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకోడ కేర్పొన్న వర్తకులంద్ద దొరకును కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును. సదరక్ ఇండియా జావలెరి మ్యూసుఫాక్టరీంగు కంపెని, 487, టంకసాలసిధి, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

The Southern India Jewellery Manufacturing Co., 437, Sowcarpet, Madra

త్యరవకుడు ! కొద్ది పుత్రులే గలవు ! మంచినమయము!

బెరొపాఖండ యుద్ధ చ రి త్ర ము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈయుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియునట్టి సులభశైలిని లేబుతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. మా ప్రకటనవలనే భేదములేక ప్రకటించుకొను, ఆంధ్రప్రతికల ప్రతినిధి రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక విడికాడ. ఇతరులు ప్రపంచ సరిగామమని లోకమునకు యావత్తుయ్యుద్ధము వికయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. నిజముగా "బెరొపాఖండమున" జర్మని మొదలగువారికి గలుగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసినయ్యున్నది. ఈయుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుంగుటకు జర్మని యొప్పిల్లి మొదలిప్పటివరకు జరిగినవిషయము లిందున్నవి. బెరొపాఖండము బహుశుభకు సరియైన కారణము తెలుంగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు వెలుపబడిన యాచరణముల శ్రద్ధతో చదివితరలెక.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంకెరుల నిర్మాణము. గతశతాబ్దమున బెరొపాఖండగిరిన మాన్యులు, జర్మని యే కాథిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయైకమత్వమందినవిం. ఆస్ట్రీయా ఏ కాథిపత్యమునా మాటుపాటులు. జర్మనియే కాథి పత్యమున ఉన్నకశంకలను, అధికారవిభింభణము, గాఢమదము. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనియను చేసిన పోటాపోటీలు. వా ల్కెంట్రిక్ గుర్ధముల ఫలితములు. బెరొపా ఖాన్డముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యువరాజు చరిత్రవడిన ఇసుక సావ్యభౌముల యుత్తరప్రస్థిత్తరములు. సావ్యభౌములారంభించిన మహాయుద్ధ విన్యాసములు గలవు.

బెరొపా ఖాన్డము అంతిమపులముగా నిజకారణసహితముగా నెవరును నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారికి నివయముల గత్యానకత్యములు తెలియను. ఇందులో 30 పోటోగ్రాఫ్ చిత్రపటములును, 6 ఘోరకోశపటములును, 150 పుటల నివయమున్నవి. ఈపుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును. వెంట వెంటనే తమభాగములు వెలుపడుచుండును. ఇందులో ఆర్థపేపరున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు.

మంచినమయము! నేనడలు ఖర్చుపడినది!! మనకు గొరుకవు!! ఈపంచలు కోసువారికి, పంచ 1-కి ఆ ర్థలొచ్చుటము. కోర్కెని కోడల్ద్రవలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇవాను మేలైన జివాక పట్టువంచలు.

అనేక మంచలు కర్పనశీలం గా వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! కృంగారమున్న జాగరికతయున్నగుల మేలైనఅనుకో పట్టువంచలు పండుగదినమున అను దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుట పోగా మిగతొద్ది పంచెలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ అకుపచ్చ, రోజా, మేళువర్ణం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాప్ నీయమైనవి, త్వరపడుదు. రిక్తమూరనిడివిన్ని 2క్తమూర తెడల్పుగల పట్టుపంచ 15 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... .. 0-40 డిటా తెండుపంచలు కోసువారికి తపాలఖర్చులు ఇవాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, టి. కందప్ప మొదలిసిధి, తిరువల్లికే.టి. మదరాస్

ఆంధ్ర నాటక ములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బల్లారి, ధర్మ వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల నాటిచే రచియింప బడిన ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

1. చిత్రనళియము. (2) వివాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) సావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళాక్షు నీయము. ధర ప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 రులునువా ర్మికింది అడ్రస్సులకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. రిమావిలాసముద్రాక్షరశాల, బల్లారి.

యం. నరసయ్య. "మారుతి నివాసం," 26, కోపు శంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

ఆశ్విని అలంకరంపెనీ, బ్రాహ్మణ మద్రాసు.

మూర్తి అందు కంపెని తంబు శెట్టిసిధి, మద్రాసు.

దంతచూరము

ఈ దంతచూర ముతో పండ్లు త్రోసి ముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళ నుండి రక్తము ప్ర వింపకుండును. నో టిదార్గంధము నేక యుండును. పండ్లు ముత్యముల వలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టిసిధి, మద్రాసు